

ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ
พฤษภาคม 2556

ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
วรุฒ มัสพันธ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ

พฤษภาคม 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
วรุฐ มัสพันธ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ
พฤษภาคม 2556

วรุช มัสพันธ์. (2556). ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วง
ชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีระชน พลโยธา.

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู กับความคิดสร้างสรรค์ และ
เพื่อทำนายความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา
2555 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ได้มาจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่
ใช้ในการศึกษาเป็นแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบวัดการสนับสนุน
ทางสังคม และ แบบวัดการอบรมเลี้ยงดู วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ t-test, สัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทาง
สังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และ
การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ
ความคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่ม
ความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และ แรงจูงใจใฝ่
สัมฤทธิ์ สามารถพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ โดยตัวแปรทั้งสองร่วมกันพยากรณ์ความคิด
สร้างสรรค์ได้ร้อยละ 19.80

THE STUDY OF PSYCHO-SOCIAL FACTORS EFFECTED TO CREATIVE THINKING OF
STUDENTS SECOND-LEVEL IN SCHOOL OF BANGKOK METROPOLITAN
ADMINISTRATION

AN ABSTRACT

BY

VORAVUTH MUSSAPUN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Developmental Psychology
at Srinakharinwirot University

May 2013

Voravuth Mussapun. (2013). **The Study of Psycho-Social Factors Effected to Creative Thinking of Students Second-Level Students in Schools of Bangkok Metropolitan Administration**. Master's Project, M.Ed. (Developmental Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakarinwirot University. Project Advisor: Assist. Prof. Teerachon Polyota

The purposes of this research were to study of achievement motivation, learning achievement, social support and child rearing to creative thinking and to find out the co-variable which will enable prediction of creative thinking.

For this study a sample 400 section 2 students in academic year 2012 under the second-level students in schools of Bangkok Metropolitan Administration by stratified sampling technique. The instruments of collecting the data from the students were creative thinking test and the questionnaires on achievement motivation, learning achievement, social support and child-rearing practices. The statistical procedures for analyzing the data were t-test, Pearson product moment correlation and the multiple regression analysis.

From the analysis of the data it was found that achievement motivation, learning achievement, school's support, family's support, friend's support, supportable child-rearing and reasonable child-rearing were positively correlated with creative thinking at the .01 level significantly but giving control child-rearing were not significantly contributed to creative thinking. The school's support and achievement motivation taken together explained 19.80% of the variance in creative thinking.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการ
สอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วง
ชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ของ วรวิทย์ มัสพันธ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธีระชน พลโยธา)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(อาจารย์ ดร. ชัญญา ลีศัตร์พ่าย)

คณะกรรมการ

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธีระชน พลโยธา)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ประณต คำจิม)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ ดร. ชัญญา ลีศัตร์พ่าย)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

(อาจารย์ ดร. วาณี อรรถนัสชาติ)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา และการให้คำปรึกษาอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชีระชน พลโยธา อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา แนะนำ และดูแลสารนิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

ขอขอบคุณ ท่านอาจารย์ที่ร่วมดำเนินการสอบและพิจารณาในการให้คำเสนอแนะ รวมถึงแนวทางการปรับปรุงสารนิพนธ์ฉบับนี้ตั้งแต่การสอบเค้าโครงสารนิพนธ์ จนกระทั่งการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ทุกท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ประณต คำจิม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐวิวัฒน์ สิทธิศิริอรอด และ อาจารย์ ดร. ชัญญา ลีศัตรุพ่าย

และขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ประณต คำจิม ดร.กัมปนาท บริบูรณ์ และ อาจารย์สุเมษย์ หนักหลัง ที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

และที่สำคัญ ขอขอบพระคุณทางผู้บริหารสถานศึกษา และครู อาจารย์ที่ให้ความกรุณาในการเก็บข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในงานวิจัยครั้งนี้ทุกท่าน

วรวิธ มัสพันธ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	4
นิยามศัพท์.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์.....	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	18
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	28
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคม.....	35
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู.....	38
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน.....	55
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ลักษณะที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	63
ความมุ่งหมาย และสมมติฐาน.....	63
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	64
สรุปผลการวิจัย.....	65
อภิปรายผล.....	66
ข้อเสนอแนะ.....	69
บรรณานุกรม.....	71
ภาคผนวก.....	80

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงค่าสถิติพื้นฐานพื้นฐาน.....	58
2	เปรียบเทียบระดับความคิดสร้างสรรค์แยกตามเพศ.....	59
3	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับตัวแปร.....	60
4	วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรที่ละขั้นในการทำนายความคิด สร้างสรรค์.....	61
5	ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์.....	81
6	ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	81
7	ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม.....	82
8	ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู.....	84
9	ค่าความเที่ยงตรงแบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์.....	85
10	ค่าความเที่ยงตรงแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	85
11	ค่าความเที่ยงตรงแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม.....	86
12	ค่าความเที่ยงตรงแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู.....	88

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	8
2 วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified sampling).....	45

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความคิดสร้างสรรค์นับเป็นความสามารถทางการคิดระดับสูง และเป็นปัจจัยที่จำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ กล่าวคือ ประเทศชาติใดก็ตามที่แสวงหา พัฒนา และตั้งศักยภาพเชิงสร้างสรรค์ของทรัพยากรคนในประเทศออกมาใช้ประโยชน์ได้มากเท่าไร ก็ยังมีโอกาสพัฒนา และเจริญก้าวหน้าได้มากเท่านั้น และพบว่าบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จะสามารถสร้างสรรค์ตนเองและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในลักษณะที่เหมาะสม พึงพอใจและมีชีวิตที่เป็นสุขได้ จากแรงดลใจ จินตนาการที่ควบคู่กับความอดทนบากบั่นอย่างเต็มกำลังความสามารถก็จะช่วยให้เขาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้ (เบญจพร อยู่เจริญ. 2551: 1)

โดยความคิดสร้างสรรค์นั้น หมายถึง กระบวนการทางสมองของบุคคลที่แสดงออกในลักษณะของความสามารถในการคิดได้อย่างหลากหลาย มีความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์มีจินตนาการ มีการแสดงออกทางด้านจิตใจและบุคลิกภาพอันจะนำไปสู่การคิดแก้ปัญหาที่แปลกใหม่ หรือประดิษฐ์คิดค้นสิ่งแปลกใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความคล่องแคล่วในการคิด ด้านการยืดหยุ่นในการคิด ด้านการคิดริเริ่ม และด้านการละเอียดลออในการคิด ซึ่งความคิดสร้างสรรค์นั้นจะพัฒนาให้เจริญงอกงามได้โดยที่ได้รับการสนับสนุนต่อเนื่องกันมาตั้งแต่เยาว์วัย เริ่มจากการอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัว จากบิดามารดา และเมื่อเด็กเริ่มศึกษาในโรงเรียน ครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก พร้อม ๆ กับอบรมเลี้ยงดูให้เป็นพลเมืองดี มีบุคลิกภาพที่ดี และสามารถหาความรู้มาปรับปรุงใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากขึ้น การดำเนินชีวิตร่วมในสังคมกับผู้อื่นจะเป็นไปด้วยความราบรื่น (เจษฎา สุภางคเสน. 2530: 4) ซึ่งจากการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กไทยที่ผ่านมาอธิบายว่าหากจะฝึกพัฒนาเด็กให้เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ ควรมีการนำความคิดสร้างสรรค์ไปสอดแทรกในรายวิชาต่าง ๆ และพบว่า ลักษณะของครูผู้สอน บรรยากาศในชั้นเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เชาวน์ปัญญา และเชาวน์อารมณ์ล้วนส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ (เบญจพร อยู่เจริญ. 2551: 1) อย่างไรก็ดี ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ของเด็กยังมีอีกหลายประการ ซึ่ง โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ศาสตราจารย์ด้านจิตวิทยาที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้อธิบายว่า จิตสร้างสรรค์ (Creative Mind) เกิดจากปฏิสัมพันธ์ของ 3 ปัจจัยเกื้อหนุน ได้แก่ ประการที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ความเชี่ยวชาญในวิทยาการเฉพาะด้าน โดยการฝึกฝนพัฒนาผลงานอยู่เสมอ ประการที่ 2 วัฒนธรรมการทำงานของบุคคลที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์ และ ประการที่ 3 พื้นที่สร้างสรรค์ทางสังคมที่สนับสนุนการเผยแพร่ผลงาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่จะ

ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นั้นจะต้องได้รับการปฏิสัมพันธ์ทั้งทางด้านจิตและสังคมควบคู่กันอย่างเหมาะสม (Gardner. 2006: 80-81)

สำหรับปัจจัยทางจิต ไรท์ (จรินทิพย์ ศรีทับทิมพ์. 2551: 48; อ้างอิงจาก Wright. 1998: 239) ได้ศึกษาพบว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีความสามารถทางด้านสร้างสรรค์สูงกว่าค่าเฉลี่ย และมีลักษณะเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ เช่น ความเป็นตัวของตัวเองสูง มีความฉลาดทางด้านอารมณ์ เป็นต้น นอกจากนี้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แล้ว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ด้วย ดงงานวิจัยของ ปาริฉัตร อ้นประเสริฐ (2543) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเชาวน์ปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน พบว่าเชาวน์ปัญญา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ปัจจัยทางจิตแล้วยังมีปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ ดังเช่น พรเพ็ญ ชัยมงคล (2537) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู กับความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ และผลการวิจัยยังพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็นกระบวนการที่เด็กต้องพบตั้งแต่เกิด เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาชีวิต และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของทุกๆ ชีวิต การอบรมเลี้ยงดูช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้ระเบียบต่าง ๆ ในสังคม รวมถึงความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างพฤติกรรมของบุคคลช่วยพัฒนาบุคลิกภาพสอดคล้องกับผลการศึกษาของเรวดี นามทองดี (2555) พบว่าการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน สัมพันธภาพกับเพื่อน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล สามารถทำนายความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ร้อยละ 76.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์อย่างไร โดยศึกษากับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อายุ 9-12 ปี ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากตามทฤษฎีของอีริกสัน (Erik Erikson) ได้อธิบายว่าช่วงอายุ 6-12 ปีหรือช่วงวัยเด็กตอนปลายเป็นระยะที่เด็กมีความเจริญเติบโต เป็นวัยเรียน และมีความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งแวดล้อม การเสาะแสวงหาสิ่งต่างๆ ทำให้เด็กมีประสบการณ์กับสิ่งใหม่ ๆ รอบตัวเขามากขึ้น เมื่อเขาคิดว่าสิ่งใดที่เขาต้องการเขาจะต้องแสวงหาให้ได้ตามความปรารถนา เนื่องจากในวัยที่ผ่านมาเขาไม่สามารถทำกิจกรรมหลายอย่างได้ เพราะมีผู้ใหญ่คอยบังคับควบคุม เด็กในวัยนี้ต้องการแสดงความคิดเห็นและแก้ปัญหา เพื่อแสดงความเป็นผู้ใหญ่ จุดสำคัญของพัฒนาการระยะนี้ คือ การได้แสดงออกว่าเขามีความคิด และมีความสามารถเหมือนผู้ใหญ่คนอื่น ๆ เช่นกัน โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาความคิดสร้างสรรค์ 3 ด้าน คือ ด้านการคล่องแคล่วในการคิด ด้านการยืดหยุ่นในการคิด และด้านการคิดริเริ่ม

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู กับความคิดสร้างสรรค์
4. เพื่อทำนายความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่สถาบันการศึกษา และผู้ปกครองนำไปใช้ในการพัฒนาให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น
2. เพื่อเป็นประโยชน์แก่สถาบันการศึกษาและครอบครัว วางแผนในการดำเนินการจัดทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมระดับความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก รวมถึงป้องกันปัจจัยที่กีดกันต่อพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
3. เพื่อนำผลของข้อมูลการอบรมเลี้ยงดูมาเป็นแนวทางการปฏิบัติ และสร้างเสริมการจัดกิจกรรม รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมในครอบครัวให้มีความเหมาะสมกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในเด็ก
4. เพื่อนำผลขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์มาพัฒนาร่วมกับกิจกรรม และแผนการพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์องค์รวม เช่น การทำกิจกรรมสร้างเสริมความคิดสร้างสรรค์ร่วมกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นต้น

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่สอง(ระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 – 6) ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีโรงเรียนทั้งหมด 437 โรงเรียนและจำนวนนักเรียน 221,190 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่สอง (ระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 – 6) ในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ตามตาราง ของ Yamane

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 ตัวแปรทางจิต คือ

1.1.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.2 ตัวแปรทางสังคม

1.2.1 การสนับสนุนทางสังคม

1.2.1.1 การสนับสนุนจากครอบครัว

1.2.1.2 การสนับสนุนจากเพื่อน

1.2.1.3 การสนับสนุนจากโรงเรียน

1.2.2 การอบรมเลี้ยงดู

1.2.2.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน

1.2.2.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล

1.2.2.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม

1.3 ปัจจัยทางชีวสังคมได้แก่

1.3.1 เพศ

1.3.1.1 ชาย

1.3.1.2 หญิง

2. ตัวแปรตามได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์

นิยามศัพท์เฉพาะ

นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 หมายถึง กลุ่มนักเรียนที่ศึกษาอยู่ระหว่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 อายุระหว่าง 9 – 12 ปี ที่ศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน นักเรียน 221,190 คน

นิยามปฏิบัติการ

1. ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการทางสมองของเด็กที่แสดงออกในลักษณะของความสามารถในการคิดได้อย่างหลากหลาย มีความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ มีจินตนาการ มีการแสดงออกทางด้านจิตใจและบุคลิกภาพอันจะนำไปสู่การคิดแก้ปัญหาที่แปลกใหม่ หรือประดิษฐ์คิดค้นสิ่งแปลกใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1.1 ความคล่องแคล่วในการคิด (Fluency) หมายถึง ความสามารถในการผลิตความคิดที่แตกต่างและหลากหลายภายใต้กรอบจำกัดของเวลา เป็นความสามารถเบื้องต้นซึ่งจะนำไปสู่การคิดอย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะความคล่องแคล่วด้านการแสดงออก (Expression fluency) เป็นความสามารถในการนำคำมาเรียงกันเป็นวลีและประโยค เพื่อแสดงจุดหมายที่ต้องการได้อย่างเหมาะสม

1.2 ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) เป็นความสามารถในการคิดนอกกรอบในการคิดคำตอบได้หลายแนวทางในเวลาที่กำหนด โดยไม่ตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ เป็นการช่วยให้มองเห็นในแง่มุมใหม่ ในทิศทางที่แตกต่างไปจากเดิม

1.3 ความคิดริเริ่ม (Originality) เป็นลักษณะความคิดแปลกใหม่ เป็นความคิดที่ไม่ซ้ำกับบุคคลอื่น ซึ่งแตกต่างไปจากความคุ้นเคย อาจจะแสดงในรูปลักษณะทางผลผลิตหรือกระบวนการคิดก็ได้

1.4 ความละเอียดลออในการคิด (Elaboration) หมายถึง ความคิดในรายละเอียดเป็นขั้นตอนสามารถอธิบายให้เห็นภาพชัดเจน หรือเป็นแผนงานที่สมบูรณ์ขึ้น ความคิดละเอียดลออจัดเป็นรายละเอียดที่นำมาตกแต่ง ขยายความคิดครั้งแรกให้สมบูรณ์ขึ้น

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาความคิดสร้างสรรค์ 3 ด้าน คือ ความคล่องแคล่วในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด และความคิดริเริ่ม โดยใช้แบบวัดที่ปรับปรุงจากแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ ของ สุมาลี ขำอิน (2545) ซึ่งสร้างเครื่องมือโดยใช้กรอบความคิดเชิงทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ (E. Paul Torrance) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน ซึ่งเป็นด้านที่มีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในช่วงวัยระหว่าง 9-12 ปี มาสร้างเป็นแบบวัดอัตโนมัติให้เขียนตอบ

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาหรือความต้องการของนักเรียนที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวัง แม้จะยุ่งยาก ลำบากก็ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง พยายามทุกวิถีทางที่จะแก้ปัญหาเพื่อนำตนไปสู่ความสำเร็จมุ่งมั่นที่จะทำให้ดีเลิศ เพื่อบรรลุมาตรฐานที่ตั้งไว้ มีความสบายใจเมื่อประสบผลสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จ หรือประสบความล้มเหลว

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยใช้แบบวัดที่ปรับปรุงจากแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของ พินกาน กัทเศราชัน (2551) ซึ่งพัฒนามาจากแมคเคลแลนด์ (McClelland. 1961: 207-256) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ค่าเฉลี่ยของผลการเรียนใน 5 รายวิชา ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา และวิชาศิลปศึกษา ผลการเรียนในรายวิชาดังกล่าว ได้รับจากการรายงานงานของนักเรียน

4. การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนต่อการปฏิบัติของครอบครัว เพื่อน และโรงเรียน ในด้านต่าง ๆ 5 ด้าน คือ การสนับสนุนด้านอารมณ์ การสนับสนุนด้านคุณค่า การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนด้านวัสดุสิ่งของและการบริการ และการสนับสนุนด้านเครือข่ายสังคม การปฏิบัติทั้ง 5 ประการดังกล่าวนี้ ทำให้บุคคลเกิดความสบายใจ อบอุ่นมั่นคง ซึ่งเป็นกำลังใจให้สามารถศึกษาเล่าเรียนและดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข

การสนับสนุนทางสังคม 5 ด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (Emotional Support) คือการแสดงออกทั้งทางด้านวจนวาจา (Verbal expression) อวจนภาษา (Nonverbal expression) ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้กำลังใจ สร้างความมั่นใจ ให้การปลอบโยน และให้การดูแลเอาใจใส่

4.2 การสนับสนุนด้านคุณค่า (Esteem support) เป็นการแสดงออกทั้งทางด้านวจนภาษาและอวจนภาษา ที่ช่วยสร้างความรู้สึกรับรู้คุณค่าในตนเอง รวมถึงความรู้สึกถึงการมีคุณประโยชน์ และมีความสามารถ

4.3 การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (Informational support) คือการได้รับคำแนะนำ การแนะแนว หรือการชี้แนะจากคนอื่น ๆ

4.4 การสนับสนุนด้านวัสดุสิ่งของและการบริการ (Tangible support) คือการได้รับการช่วยเหลือโดยตรงด้านปัจจัยในรูปของการบริการและทรัพยากร

4.5 การสนับสนุนด้านเครือข่าย (Network support) คือการเป็นสมาชิกในกลุ่มที่มีการแลกเปลี่ยนความสนใจและกิจกรรมร่วมกัน

การสนับสนุนทางสังคมได้จากแบบวัดโดยใช้แบบวัดที่ปรับปรุงจากของ ประณต คำฉิม (2549) แบ่งออกเป็นการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนจากเพื่อน และการสนับสนุนจากโรงเรียน ซึ่งมีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

5. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง กระบวนการที่ได้รับการปลูกฝังจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก เป็นการพัฒนาทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม บุคลิกภาพ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยผ่านการเลี้ยงดูทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งจะส่งผลถึงพฤติกรรมของเด็กทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูของศิริอร นพกิจ (2545) มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่

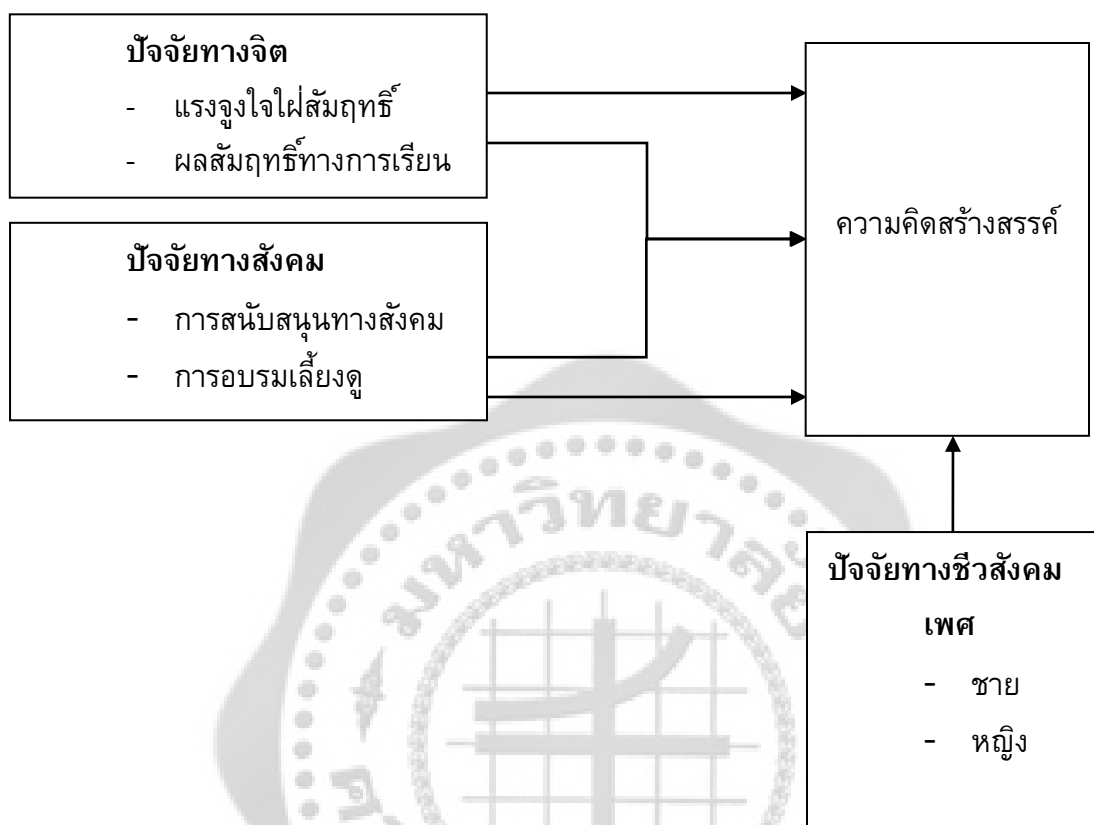
5.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาแสดงความรักต่อบุตรอย่างเปิดเผย ใ้บุตรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของครอบครัว และมีความเข้าใจความรู้สึกของบุตรอย่างดี

5.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดา แจกแจงเหตุผลต่าง ๆ แก่บุตร ให้ทำหรือห้ามปรามไม่ให้เด็กกระทำสิ่งใด

5.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาคอยควบคุมบังคับและลงโทษบุตร เมื่อบุตรกระทำในสิ่งที่ตนไม่ต้องการ

กรอบความคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันแยกตามเพศ
2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์
4. การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนและการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์
5. การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุนมีความสัมพันธ์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความคิดสร้างสรรค์
6. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดูสามารถทำนายความคิดสร้างสรรค์ในเด็กนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความคิดสร้างสรรค์
2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. การสนับสนุนทางสังคม
5. การอบรมเลี้ยงดู

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์

1.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

นักวิชาการได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์หลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอ ดังนี้
กรมวิชาการ (2534: 2) ได้ให้ความหมายความคิดสร้างสรรค์ว่า หมายถึงความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดความคิดใหม่ต่อเนื่องกันไป และความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วย ความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่น และความคิดที่เป็นของตนเอง โดยเฉพาะหรือความคิดริเริ่ม

อารี พันธุ์มณี (2537: 9) ได้อธิบายว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการของสมองที่คิดในลักษณะอเนกนัย อันนำไปสู่การค้นพบสิ่งใหม่ ด้วยการคิดดัดแปลง ประยุกต์จากความคิดเดิมผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ ซึ่งรวมถึงการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการคิดทฤษฎี หลักการได้สำเร็จ ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้นั้นมิใช่เพียงแต่คิดในสิ่งที่เป็นไปได้ หรือสิ่งที่ป็นเหตุเป็นผลเพียงอย่างเดียวเท่านั้น หากแต่ความคิดจินตนาการก็เป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ก่อให้เกิดความแปลกใหม่แต่ต้องควบคู่กันไปกับความพยายามที่จะสร้างความคิดฝันหรือจินตนาการนั้นให้เป็นได้ หรือที่เรียกว่าจินตนาการประยุกต์นั่นเอง จึงจะทำให้เกิดผลงานจากความคิดสร้างสรรค์

อุษณีย์ โพธิสุขและคนอื่นๆ (2544: 29) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการทางปัญญาระดับสูงที่ใช้ในกระบวนการคิดหลายๆ อย่างมารวมกันเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่หรือแก้ปัญหาที่มีอยู่ให้ดีขึ้น ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้สร้างสรรค์มีอิสรภาพทางความคิด

กิลฟอร์ด (อารี พันธุ์มณี. 2546: 155; อ้างอิงจาก Guilford. 1967: 61) ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถทางสมองที่คิดได้หลายทิศทาง หรือแบบอบเนกัย (Divergent Thinking) ซึ่งประกอบด้วย ความคล่องแคล่วในการคิด ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ

เมดมิก (พวงผกา โกมุติกานนท์. 2544: 10; อ้างอิงจาก Medmick. 1962:196) ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่าหมายถึง ความสามารถเชื่อมโยงองค์ประกอบในแบบใหม่ๆ ได้โดยการเชื่อมโยงสัมพันธ์นั้น ตอบสนองต่อข้อกำหนดบางประการหรือให้ประโยชน์บางอย่างได้ ถ้าสิ่งที่น่าสนใจเชื่อมโยงกันนั้นมีความห่างไกลกันมากเพียงใด การเชื่อมโยงสัมพันธ์ก็มีความสร้างสรรค์มากขึ้นเพียงนั้น

วอลแลชและโคแกน (อารี พันธุ์มณี. 2546: 155; อ้างอิงจาก Wallach; & Kogan. 1965:34) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดโยงสัมพันธ์ (Association) คนที่มีความคิดสร้างสรรค์ คือ คนที่สามารถคิดอะไรได้อย่างสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่ เช่น เมื่อเห็นกระดาษก็นึกถึงดินสอปากกา พู่กัน ภาพวาด สมุด จดหมาย ฯลฯ ยิ่งคิดได้มากเท่าไร ยิ่งแสดงถึงปริมาณความคิดสร้างสรรค์มากเท่านั้น

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์กระบวนการทางสมองของเด็กที่แสดงออกในลักษณะของความสามารถในการคิดได้อย่างหลากหลาย มีความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ มีจินตนาการ มีการแสดงออกทางด้านจิตใจและบุคลิกภาพอันจะนำไปสู่การคิดแก้ปัญหาที่แปลกใหม่ หรือประดิษฐ์คิดค้นสิ่งแปลกใหม่ที่ประกอบไปด้วย ความคล่องแคล่วในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด การคิดริเริ่ม และความละเอียดลออในการคิด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาความคิดสร้างสรรค์ 3 ด้าน คือ ด้านความคล่องแคล่วในการคิด ด้านความยืดหยุ่นในการคิด และด้านการคิดริเริ่ม

1.2 ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์

ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอร์เรนซ์

ทอร์เรนซ์ (หงส์นีย์ เอื้อรัตนรักษา. 2538: 11; อ้างอิงจาก Torrance. 1964: 125-14) ได้นำเอาแนวคิดและองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์มาใช้ในการศึกษาวิจัยในรูปแบบการเรียนการสอนไว้มาก ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. ความคล่องแคล่วในการคิด (Fluency) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหาคำตอบได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และมีคำตอบในปริมาณมากในเวลาจำกัด
2. ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) หมายถึง ลักษณะของความคิดแปลกใหม่ แตกต่างจากความคิดธรรมดา และไม่ซ้ำกับที่มีอยู่
3. การคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ลักษณะของความคิดแปลกใหม่ แตกต่างจากความคิดธรรมดา และไม่ซ้ำกับที่มีอยู่

ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด

กิลฟอร์ด และคณะ (อาร์ี รังสินันท์. 2532: 29; อ้างอิงจาก Guilford; et al. 1971: 143) กล่าวถึงความคิดสร้างสรรค์คือความสามารถในการคิดได้อย่างหลากหลาย ซึ่งอาจเรียกว่าความคิดแบบอเนกนัย (Divergent Thinking) โดย กิลฟอร์ดได้แจกแจงองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความคิดแปลกใหม่ไม่ซ้ำกันกับความคิดของคนอื่นและแตกต่างจากความคิดธรรมดา ความคิดริเริ่มอาจเกิดจากการคิดจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้แปลกแตกต่างจากที่เคยเห็น หรือสามารถพลิกแพลงให้กลายเป็นสิ่งที่ไม่เคยคาดคิด ความคิดริเริ่มอาจเป็นการนำเอาความคิดเก่ามาปรุงแต่งผสมผสานจนเกิดเป็นของใหม่ ความคิดริเริ่มมีหลายระดับ ซึ่งอาจเป็นความคิดครั้งแรกที่เกิดขึ้นโดยไม่มีใครสอน แม้ความคิดนั้นจะมีผู้อื่นคิดไว้ก่อนแล้วก็ตาม

2. ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน แบ่งเป็น 4 ประเภท

2.1 ความคิดคล่องแคล่วทางด้านถ้อยคำ (Word Fluency) เป็นความสามารถในการใช้ถ้อยคำ

2.2 ความคิดคล่องแคล่วทางด้านการโยงความสัมพันธ์ (Associational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดหาถ้อยคำที่เหมือนกันหรือคล้ายกันได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ภายในเวลาที่กำหนด

2.3 ความคิดคล่องแคล่วทางการแสดงออก (Expressional Fluency) เป็นความสามารถในการใช้วลีหรือประโยคและนำคำมาเรียงกันอย่างรวดเร็วเพื่อให้ได้ประโยคที่ต้องการ

2.4 ความคล่องแคล่วในการคิด (Ideational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดในสิ่งที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด เช่น ให้คิดประโยคหนึ่งของหนังสือพิมพ์ให้ได้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนดให้

3. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ประเภทหรือแบบของการคิดโดยแบ่งออกเป็น

3.1 ความคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นได้ในทันที (Spontaneous Flexibility) เป็นความสามารถที่พยายามคิดได้หลายทางอย่างอิสระ ตัวอย่างของผู้ที่มีความยืดหยุ่นนี้ อาจได้แก่ คิดประโยชน์ของโทรทัศน์ว่ามีอะไรบ้าง ความคิดของผู้ที่มีความยืดหยุ่นสามารถจัดกลุ่มได้หลายทิศทางหรือหลายด้าน เช่น เพื่อรู้ข่าวสาร เพื่อโฆษณาสินค้า เพื่อธุรกิจ เพื่อการพักผ่อน ฯลฯ ในขณะที่คนซึ่งไม่มีความยืดหยุ่นจะคิดได้เพียงทิศทางเดียว คือ การพักผ่อน

3.2 ความคิดยืดหยุ่นทางการดัดแปลง (Adapture Flexibility) หมายถึง ความสามารถในการดัดแปลงความรู้ หรือประสบการณ์ให้เกิดประโยชน์หลาย ๆ ด้าน ซึ่งมีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา ผู้ที่มีความยืดหยุ่นจะคิดดัดแปลงได้ไม่ซ้ำกัน

4. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง ความคิดในรายละเอียดเป็นขั้นตอน สามารถอธิบายให้เห็นภาพชัดเจน หรือเป็นแผนงานที่สมบูรณ์ขึ้น ความคิดละเอียดลออจัดเป็น รายละเอียดที่นำมาตกแต่ง ขยายความคิดครั้งแรกให้สมบูรณ์ขึ้น

ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด และฮอฟเนอร์

กิลฟอร์ด และฮอฟเนอร์ (เพียร์จิต โรจนศุภรัตน์. 2531: 17; อ้างอิงจาก Guilford; & Hoepfner. 1971: 125-143) ได้ศึกษาองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์และพบว่าความคิดสร้างสรรค์มี 4 องค์ประกอบนอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น คือ

1. ความไวต่อปัญหา (Sensitivity to Problem)
2. ความสามารถในการให้นิยามใหม่ (Redefinition)
3. ความซึมซาบ (Penetration)
4. ความสามารถในการทำนาย (Prediction)

อาร์ พันธ์มณี (2540: 33-39) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางสมองที่ คิดได้กว้างไกลหลายทิศทาง หรือลักษณะการคิดแบบอเนกนัย ซึ่งประกอบด้วย

1. ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึงลักษณะความคิดแปลกใหม่แตกต่างจาก ความคิดธรรมดาหรือความคิดง่าย ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

2. ความคิดคล่อง (Fluency) หมายถึงปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน

3. ความยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึงประเภทหรือแบบของความคิดแบ่งออกเป็น

3.1 ความยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันที (Spontaneous Flexibility) คือความสามารถ ในการคิดได้หลายประเภทอย่างอิสระ

3.2 ความยืดหยุ่นในการดัดแปลง (Adaptive Flexibility) คือความสามารถที่ คิดได้ไม่ซ้ำกัน

4. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึงความคิดที่เป็นขั้นตอน สามารถ อธิบายให้เห็นภาพชัดเจนอย่างละเอียด มีความสมบูรณ์มากขึ้น ซึ่งจัดเป็นความคิดที่มีความสำคัญต่อ สร้างผลงานที่มีความแปลก

จากการศึกษาทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ สรุปได้ว่าองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ ความคล่องแคล่วในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด ความคิดริเริ่ม และความละเอียดลออในการ คิด แต่ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาแนวคิดของทอร์เรนซ์ ซึ่งได้แบ่งความคิดสร้างสรรค์เป็น 3 ด้าน คือ ความคล่องแคล่วในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด และความคิดริเริ่ม

1.3 คุณลักษณะของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ระดับสูง

ความคิดสร้างสรรค์เป็นศักยภาพของแต่ละบุคคล บุคคลที่มีศักยภาพด้านนี้เมื่อได้รับการพัฒนา ก็จะได้ชื่อว่า เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ โดยมีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ศึกษาคุณลักษณะของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ไว้พอสรุปได้ดังนี้

ทอแรนซ์ (อารี พันธุ์มณี. 2545: 35-43; อ้างอิงจาก Torrance. 1962: 81-82) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของคนที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงพบว่าคนที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงเป็นคนที่มีความคิดผิดแปลกไปจากคนอื่น มีผลงานที่ทำไม่ซ้ำแบบใคร

กิลฟอร์ด (กรมวิชาการ. 2534: 14; อ้างอิงจาก Guilford. 1967) มีความคิดเห็นว่าคนที่มีความคิดสร้างสรรค์จะต้องมีความฉับไวในการมองเห็นและรับรู้ปัญหา สามารถเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นตลอดจนสร้างหรือแสดงความคิดเห็นใหม่ ๆ และปรับปรุงให้ดีขึ้น

มาสโล (อารี พันธุ์มณี. 2545: 14; อ้างอิงจาก Maslow. 1954) ได้ให้คำอธิบายว่า บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์มีความแตกต่างไปจากบุคคลโดยทั่วไปในลักษณะเฉพาะอย่างยิ่งคือมีความเป็นตัวของตัวเองและไม่ขาดกลัวต่อสิ่งที่เขายังไม่ทราบต่อสิ่งลึกลับและน่าสงสัยหรือประหลาดใจแต่กลับรู้สึกพอใจและตื่นเต้นที่จะเผชิญกับสิ่งเหล่านั้น

ฮิลการ์ด และ แอทกินสัน (อารี พันธุ์มณี. 2545: 14; อ้างอิงจาก Hilgard; & Atkinson. 1976) ได้เพิ่มเติมคุณลักษณะว่าผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์เป็นผู้ที่มีความคิดอิสระ ไม่ชอบตามอย่างใคร ชอบคิดหรือทำสิ่งซับซ้อน หรือแปลกใหม่และมีอารมณ์ขัน

แมคคินสัน (อารี พันธุ์มณี. 2545: 14; Mackinson. 1959: 154) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ พบว่า ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะเป็นผู้ที่ตื่นตัวตลอดเวลา มีสมาธิ มีความพยายาม สามารถพิจารณาวิเคราะห์ความคิดอย่างถี่ถ้วนในการแก้ปัญหา นอกจากนี้ยังมีลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่ง คือเป็นผู้เปิดรับประสบการณ์ ต่าง ๆ ชอบแสดงออกมากกว่าเก็บกด

แกริสัน (อารี รังสินันท์. 2526: 14; อ้างอิงจาก Garrison. 1954) ได้อธิบายถึงลักษณะของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. สนใจปัญหา ยอมรับความเปลี่ยนแปลงกล้าที่เผชิญปัญหา กระตือรือร้นที่จะแก้ปัญหาตลอดจนหาทางปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
2. มีความสนใจกว้างขวาง ทันทต่อเหตุการณ์ เอาใจใส่หาความรู้เพิ่มเติมรับข้อคิด-เห็นจากข้อเขียนต่าง ๆ และนำข้อมูลเหล่านั้นมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงงานของตน
3. ชอบคิดหาหนทางแก้ปัญหาไว้หลายทาง เตรียมทางเลือกสำหรับแก้ปัญหาไว้มากกว่าหนึ่งวิธีเพื่อสะดวกในการเลือกใช้ให้เหมาะกับสถานการณ์
4. มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ

5. ยอมรับและเชื่อในบรรยากาศและสภาพแวดล้อมว่า มีผลกระทบต่อความคิดสร้างสรรค์ การจัดบรรยากาศ สถานที่ และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมจะสามารถจัดสิ่งรบกวน และช่วยให้การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เป็นไปด้วยดี (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2530: 12-14)

แอนเดอร์สัน (วีรพล แสงปัญญา. 2540: 29; อ้างอิงจาก Anderson. 1970) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพของความคิดสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

1. พอใจที่จะทำงานยาก ๆ และชอบทำงานหลายชนิด
2. มีความพยายามในการติดตามปัญหา
3. มีพลังงานที่จะใช้ไปในเชิงวิชาการ
4. สนุกในการคิด ยอมรับในสิ่งที่ท้าทายความสามารถ
5. พอใจที่จะทำงานฝีมือเท่า ๆ กับการใช้ความคิด
6. ต้องการขยายความคิด
7. ชอบตั้งคำถาม “อย่างไร” และ “ทำไม”
8. ไม่ชอบให้ใครแนะนำมากเกินไป
9. ไม่ด่วนสรุปเหตุการณ์ต่าง ๆ เร็วเกินไป แต่ต้องการที่จะสำรวจสิ่งนั้นให้แน่ใจเสียก่อน
10. ต้องการตอบปัญหาในรูปแบบต่าง ๆ
11. ไม่กังวลกับความถูกต้องหรือการผิดพลาด แต่ต้องการตรวจสอบสาเหตุของความผิดพลาด

ผิดพลาด

นินแนลลี (เบญจพร อยู่เจริญ. 2551: 14; อ้างอิงจาก Nunnally. 1970: 338-341) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติต่าง ๆ ของผู้มีความคิดสร้างสรรค์ ไว้ดังนี้

1. ความสามารถทั่วไป ผู้มีความคิดสร้างสรรค์สูงจะมีความสามารถทางสติปัญญาค่อนข้างสูงด้วยโดยได้คะแนนสูง ใน 10% หรือ 15% แรกของการทดสอบทางสติปัญญา และยังไม่เคยปรากฏเลยว่าผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงจะมีความสามารถทางสติปัญญาที่ระดับเกณฑ์เฉลี่ยหรือต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย
2. ความสำเร็จในโรงเรียน ผู้มีความคิดสร้างสรรค์มักจะชอบบรรยากาศที่ซ้ำซากของห้องเรียนแต่ก็มีความสามารถที่จะสอบผ่านวิชาต่าง ๆ ได้น้อย
3. ความช่างคิด ผู้มีความคิดสร้างสรรค์สูงชอบใช้เวลาอยู่กับความคิดของตนเองมักจะนั่งใจลอย ไม่สนใจฟังครูสอน และไม่ใช้คนที่เพื่อน ๆ นิยมชมชอบมากที่สุด
4. การปรับตัว ผู้มีความคิดสร้างสรรค์สูงมักเป็นคนขี้อาย ไม่ชอบเข้าสังคมปรับตัวยาก แต่มีลักษณะตัวอย่างหนึ่งคือ มีความมั่นใจในตัวเอง ไม่คล้อยตามคนอื่นง่าย ๆ แต่ก็เปลี่ยนแปลงใจได้ ถ้ามีเหตุผลพอเพียงคนอื่น ๆ จะเห็นว่าเขาเป็นคนแปลก ๆ น่ารำคาญไม่น่าคบ ดีอริ้น เพราะเชื่อมั่นในความคิดของตนเองมากเกินไป แต่ถ้าต้องทำงานสิ่งใดก็มักจะทำได้ดีกว่าคนอื่น ๆ

5. สิ่งแวดล้อมในบ้าน ผู้มีความคิดสร้างสรรค์สูงมักมาจากบ้านที่ไม่ปกติไม่มีความสุข หรือพ่อแม่มีสัมพันธภาพที่ไม่ดีต่อกัน

รักเจียโร (เบญจพร อยู่เจริญ. 2551: 15; อ้างอิงจาก Ruggiero. 1984: 82-92) ได้ทำการวิจัยพบว่าผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ไม่อยู่นิ่ง (Dynamic) มีความอยากรู้อยากเห็น สนุกสนาน และชอบประสบการณ์ที่แปลกใหม่
2. เป็นคนกล้าหาญ (Daring) ชอบผจญภัย Rogers เรียกลักษณะนี้ว่าเป็นประสบการณ์เปิด (Opened Experience) เช่น กาลิเลโอ โคลัมบัส เอ็ดิสัน
3. เป็นคนเจ้าความคิด (Resourceful) มีความสามารถที่จะคิดและแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ด้วยตนเอง
4. ทำงานหนัก (Hard Working) มีความมานะพยายาม
5. เป็นอิสระ (Independent) มีความคิดแตกต่างจากคนอื่น

โลแกน และโลแกน (เบญจพร อยู่เจริญ. 2551: 15; อ้างอิงจาก Logan; & Logan. 1971: 6) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ว่า มีความคิดหลายแนวทาง มีสติปัญญา มีอารมณ์ขันเป็นตัวของตัวเอง มีความคิดแบบอเนกนัยช่างประดิษฐ์ ชอบทดลอง ชอบความยุ่งยาก ซับซ้อน ชอบเสียง หัวรุนแรง มีความรู้สึกไวต่อปัญหา ทำงานดีอยากรู้อยากเห็นมีความสามารถในการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ไม่ชอบเลียนแบบ มีอิสระ มีความอดสาหะและมีจินตนาการ

1.4 การวัดความคิดสร้างสรรค์

การวัดความคิดสร้างสรรค์เป็นการวัดที่แตกต่างไปจากการวัดด้านสติปัญญาโดยทั่ว ๆ ไป เช่น การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือการวัดความถนัดทางการเรียน และการวัด I.Q ฉะนั้นการวัดความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่วัดได้ค่อนข้างยาก เพราะมีองค์ประกอบที่ไม่คงที่แน่นอน (Dynamic) และมีหลายองค์ประกอบย่อย (Multifaceted Function) อย่างไรก็ตาม ได้มีผู้พยายามวัดความคิดสร้างสรรค์ออกมาหลายท่าน เช่น

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอร์เรนซ์

ทอร์เรนซ์ได้สร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ (Torrance. 1966) The Torrance Tests of Creative Thinking (TTCT) ตามนิยามความคิดสร้างสรรค์ที่ว่า “ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการที่ไวต่อปัญหา มองเห็นความแตกต่าง ขอบกพร่องหรือความไม่สอดคล้องกัน ในสิ่งเร้าของบุคคล” ลักษณะของเครื่องประกอบด้วยแบบทดสอบที่เป็นแบบภาษา (Verbal) ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 กิจกรรม และที่เป็นแบบรูปภาพ (Figural) ซึ่งประกอบด้วย 3 กิจกรรม สำหรับแบบทดสอบที่เป็นภาษาประกอบด้วย กิจกรรมการตั้งคำถามและคาดคะเน (ask-&-quess) 3 กิจกรรม คือ จะให้ผู้ทดสอบดูภาพเทพดากำลัง

มองภาพสะท้อนของตนเองจากน้ำอยู่แล้ว จะให้ผู้ทดสอบทำกิจกรรมที่ 1 คือให้ตั้งคำถามเกี่ยวกับภาพที่มองเห็นในสิ่งที่ตนอยากจะรู้ให้มากที่สุด กิจกรรมที่ 2 จะให้ผู้เข้าสอบเขียนเดาสาเหตุหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์ดังที่เห็นในภาพ และกิจกรรมที่ 3 จะให้ผู้เข้าสอบคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อจากเหตุการณ์ที่เห็นในภาพกิจกรรมที่ 4 การปรับปรุงผลผลิต (Product Improvement) กิจกรรมนี้จะให้ผู้เข้าทดสอบคิดหาวิธีใช้หมอนรูปช้างที่แปลกใหม่และสนุกมาให้มากที่สุด กิจกรรมที่ 5 การใช้ประโยชน์อย่างพิศดาร (Unusual Uses) จะให้ผู้เข้าทดสอบคิดว่าวิธีใช้ประโยชน์จากกล่องกระดาษแข็งให้มากที่สุด กิจกรรมที่ 6 การตั้งคำถามแปลกใหม่ (Unusual Questions) จะให้ผู้เข้าทดสอบตั้งคำถามที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ เกี่ยวกับกล่องกระดาษแข็งมาให้มากที่สุด และ กิจกรรมที่ 7 การคาดคะเนเหตุการณ์ (Just Suppose) เป็นการให้ผู้เข้าสอบคาดคะเนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้จากเหตุการณ์สมมุติที่กำหนดให้ว่าถ้าสามารถใช้เชือกผูกก่อนเมฆและดึงลงมาได้แล้วจะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นบ้างให้เขียนบอกมาให้มากที่สุด

ส่วนแบบทดสอบที่เป็นรูปภาพซึ่งมี 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 การสร้างภาพ (Picture Construction) จะให้ผู้เข้าทดสอบเขียนภาพที่แปลกใหม่และน่าสนใจมากที่สุดจากแผ่นกระดาษรูปวงรีที่กำหนดให้ กิจกรรมที่ 2 ต่อเติมภาพให้สมบูรณ์ (Incomplete Figures) เป็นการต่อเติมภาพที่กำหนดให้ ให้ได้ภาพที่แปลกใหม่และน่าสนใจมากที่สุด และกิจกรรมที่ 3 เส้นขนาน (Parallel Lines) เป็นการให้ต่อเติมภาพจากเส้นขนานที่กำหนดให้ ให้ได้ภาพที่แปลกใหม่และน่าสนใจมากที่สุด

การตรวจให้คะแนน แบบทดสอบของทอร์เรนซ์จะให้คะแนนเป็น 4 คุณลักษณะ คือ ความคล่อง (Fluency) ซึ่งหมายถึง จำนวนคำตอบที่ได้ทั้งหมด ความยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึงจำนวนกลุ่มของคำตอบที่แตกต่างกัน ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง จำนวนคำตอบที่ไม่ซ้ำกันกับคำตอบของผู้อื่น และความละเอียดประณีต (Elaboration) หมายถึง จำนวนคำตอบที่แสดงถึงส่วนประกอบที่เป็นรายละเอียด

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด

กิลฟอร์ดได้สร้างเครื่องมือวัดความคิดสร้างสรรค์ตามทฤษฎีโครงสร้างเชาวันปัญญา ซึ่งกิลฟอร์ดได้สร้างแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กขึ้นโดยวัดเพียง 1 ใน 3 ของความสามารถทั้งหมดเท่านั้น แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ คือ ฉบับภาษา (Verbal tasks) กับฉบับรูปภาพ (Nonverbal tasks) แต่ละฉบับประกอบด้วยแบบทดสอบย่อย 5 ชุดดังนี้ (ประสาธ อิศรปริดา. 2549: 155; อ้างอิงจาก Guilford. 1967: 197)

1.ฉบับภาษา (Verbal tasks) ประกอบด้วยแบบทดสอบย่อย 5 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบทดสอบวัดความสามารถ DM (Divergent – semantic – units) เป็นแบบทดสอบให้คิดหาคำตอบให้มากที่สุดจากเนื้อหาที่เป็นภาษาแล้วตอบออกมาเป็นหน่วย

ชุดที่ 2 แบบทดสอบวัดความสามารถ DMC (Divergent – semantic – classes) เป็นแบบทดสอบที่ให้คิดหาคำตอบให้มากที่สุดจากเนื้อหาที่เป็นภาษาแล้วตอบออกมาเป็นประเภทหรือเป็นกลุ่ม

ชุดที่ 3 แบบทดสอบวัดความสามารถ DMR (Divergent – semantic – relation) เป็นแบบทดสอบที่ให้คิดหาคำตอบให้มากที่สุดจากเนื้อหาที่เป็นภาษาแล้วตอบออกมาในรูปของความสัมพันธ์

ชุดที่ 4 แบบทดสอบวัดความสามารถ DMS (Divergent – semantic – systems) เป็นแบบทดสอบที่ให้คิดหาคำตอบให้มากที่สุดจากเนื้อหาที่เป็นภาษาแล้วตอบออกมาในรูปของระบบ

ชุดที่ 5 แบบทดสอบวัดความสามารถ DMI (Divergent – semantic – implication) เป็นแบบทดสอบที่ให้คิดหาคำตอบให้มากที่สุดจากเนื้อหาที่เป็นภาษาแล้วตอบมาในรูปการประยุกต์

2.ฉบับรูปภาพ (Nonverbal tasks) ประกอบด้วยแบบทดสอบย่อย 5 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบทดสอบวัดความสามารถ DVU (Divergent – visual – units) เป็นแบบทดสอบให้คิดหาคำตอบให้มากที่สุดจากเนื้อหาที่เป็นรูปภาพแล้วตอบออกมาในรูปของหน่วย

ชุดที่ 2 แบบทดสอบวัดความสามารถ DVC (Divergent – visual – classes) เป็นแบบทดสอบที่ให้คิดหาคำตอบให้มากที่สุดจากเนื้อหาที่เป็นรูปภาพแล้วตอบออกมาในรูปของประเภทหรือกลุ่ม

ชุดที่ 3 แบบทดสอบวัดความสามารถ DVS (Divergent – visual – systems) เป็นแบบทดสอบที่ให้คิดหาคำตอบให้มากที่สุดจากเนื้อหาที่เป็นรูปภาพแล้วตอบออกมาในรูปของระบบ

ชุดที่ 4 แบบทดสอบวัดความสามารถ DVT (Divergent – visual – transformation) เป็นแบบทดสอบที่ให้คิดหาคำตอบให้มากที่สุดจากเนื้อหาที่เป็นรูปภาพแล้วตอบออกมาในรูปของการแปลงรูป

ชุดที่ 5 แบบทดสอบวัดความสามารถ DVI (Divergent – visual – implication) เป็นแบบทดสอบที่ให้คิดหาคำตอบให้มากที่สุดจากเนื้อหาที่เป็นรูปภาพแล้วตอบมาในรูปการประยุกต์

การให้คะแนนแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ดแต่ละฉบับจะวัดความคิดสร้างสรรค์เพียงด้านเดียว หรือให้คะแนนแบบเดียว เช่น ถ้าจะวัดด้านความคล่องแคล่วในการคิดแบบทดสอบที่ใช้วัดก็จะให้คะแนนตามจำนวนคำตอบที่เด็กตอบได้ แต่ถ้าจะวัดด้านความยืดหยุ่นทางการคิด ด้านความคิดริเริ่ม หรือด้านความละเอียดลออในการคิด ก็จะสร้างแบบทดสอบขึ้นใหม่อีกต่างหาก แต่ถ้าจำเป็นจะใช้แบบทดสอบเดิม แต่ต้องการวัดด้านอื่นจะต้องมีคำชี้แจงไว้ชัดเจน เช่น ถ้าจะวัดด้านความยืดหยุ่นทางการคิด การให้คะแนนก็จะให้ตามจำนวนคำตอบที่มีทิศทางที่แตกต่างกันถ้ามีทิศทางเดียวกันก็จะนับเป็น 1 คะแนน เป็นต้น

นอกจากนั้นในประเทศไทยมีผู้สนใจศึกษาและพัฒนาแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ขึ้นมาเพื่อใช้กับเด็กไทย เช่น

สมคิด กอมณี (2544: 50-54) ได้ทำการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายมัธยม) โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ฉบับภาษา ซึ่งได้ปรับปรุงแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 272 คน โดยใช้วิธีการพัฒนาแบบการระดมพลังสมอง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา องค์ประกอบด้านความคล่องแคล่วทางการคิด ด้านความคิดริเริ่ม และความยืดหยุ่นทางการคิด เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุมาลี ขำอิน (2545) ได้ทำการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 4 โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสร้างมาจากทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ ซึ่งแบบทดสอบดังกล่าวมีลักษณะเป็น แบบวัดอัตนัยให้เขียนตอบจำนวน 3 ตอน แบ่งเป็น ด้านความคล่องแคล่วทางการคิด ด้านความยืดหยุ่นทางการคิด และด้านการคิดริเริ่ม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ องค์ประกอบด้านความคล่องแคล่วในการคิด ความยืดหยุ่นทางการคิด และด้านความคิดริเริ่ม เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาเครื่องมือวัดความคิดสร้างสรรค์พบว่า แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ เป็นแบบทดสอบที่นิยมใช้ในการวัดความคิดสร้างสรรค์ในประเทศไทย ดังจะเห็นได้จากมีงานวิจัยศึกษาความคิดสร้างสรรค์โดยการประยุกต์ใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ และได้มีการศึกษาพัฒนาปรับแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ให้เหมาะสมและมีการหาคุณภาพของแบบทดสอบดังกล่าว ดังนั้น ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงวัดความคิดสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของทอแรนซ์ และได้ปรับปรุงแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ของสุมาลี ขำอิน (2545) ที่ได้สร้างเครื่องมือวัดความคิดสร้างสรรค์จากทฤษฎีของทอแรนซ์ มีเนื้อหาครอบคลุมด้านความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความคล่องแคล่วในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด และด้านความคิดริเริ่ม รวมถึงกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยของสุมาลี ขำอินศึกษาก็เป็นกลุ่มนักเรียนที่มีช่วงอายุเดียวกันกับงานวิจัยนี้

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความคิดสร้างสรรค์

2.1 ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523: 17) ให้ความหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า เป็นความต้องการของบุคคลที่จะฟันฝ่าอุปสรรคโดยไม่ย่อท้อ และต้องการงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

โยธิน ศันสนยุทธ (2531: 155) ให้ความหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ คือ ความปรารถนาที่จะกระทำได้ดีที่สุดและประสบความสำเร็จ ถ้าเราสามารถตกลงกันได้ว่าใครเป็นคนที่มีความตั้งใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเราย่อมรับรู้บางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับคนๆ นั้นได้

สุรางค์ โค้วตระกูล (2533: 123) ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า หมายถึง แรงจูงใจที่เป็นแรงขับ ใ้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสมสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Statement of Excellent) ที่ตนเองตั้งไว้

เฮอร์แมน (จันทจิรา เสถียร. 2551: 29; อ้างอิงจาก Herman. 1970: 353) ได้ให้ความหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความต้องการได้รับผลสำเร็จจากการกระทำในสิ่งที่ยาก ต้องการเอาชนะอุปสรรคและบรรลุถึงมาตรฐานอันดีเลิศต้องการเป็นคนเก่ง มีความสามารถในการแข่งขันและเอาชนะคนอื่น ๆ ต้องการเพิ่มการยอมรับตนเองโดยการบรรลุความสำเร็จในกิจกรรมที่เป็นอัจฉริยะ

แมคเคลแลนด์ และคณะ (จันทจิรา เสถียร. 2551: 29; อ้างอิงจาก McClelland; & et al. 1953: 110 – 111) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สรุปได้ว่า เป็นความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แข่งกับมาตรฐานที่ดีเยี่ยม หรือทำได้ดีกว่าบุคคลอื่น ความพยายามชนะอุปสรรคต่างๆ มีความรู้สึกสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จและมีความวิตกกังวล เมื่อทำไม่สำเร็จ หรือประสบความสำเร็จ

แอทคินสัน (จันทจิรา เสถียร. 2551: 29; อ้างอิงจาก Atkinson. 1966: 240 – 241) ให้ความหมายว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลรู้ตัวว่าการกระทำของตนเองจะต้องได้รับการประเมินจากตนเองหรือบุคคลอื่น โดยเทียบกับมาตรฐานอันดีเลิศ ผลจากการประเมินอาจเป็นสิ่งที่พอใจเมื่อกระทำสำเร็จ หรือไม่พอใจเมื่อกระทำไม่สำเร็จ

คาร์เตอร์ วี กูด (จันทจิรา เสถียร. 2551: 29; อ้างอิงจาก Carter V. Good. 1973: 375) ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นความปรารถนาและความพยายามอย่างสูงของนักเรียนที่จะศึกษาให้บรรลุสัมฤทธิ์ผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทั่วไปของการศึกษา

ฮิลการ์ด (จันทจิรา เสถียร. 2551: 29; อ้างอิงจาก Hilgard. 1976: 153) ให้ความหมายว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแรงจูงใจชนิดหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีการกระทำเพื่อบรรลุเป้าหมาย (Goal) ด้วยมาตรฐานที่ดีเลิศ (Standard of Excellence)

จากความหมายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาหรือความต้องการของนักเรียนที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวัง แม้จะยุ่งยาก ลำบากก็ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง พยายามทุกวิถีทางที่จะแก้ปัญหาเพื่อนำตนไปสู่ความสำเร็จมุ่งมั่นที่จะทำให้ดีเลิศ เพื่อบรรลุมาตรฐานที่ตั้งไว้ มีความสบายใจเมื่อประสบผลสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จ หรือประสบความสำเร็จ

2.2 ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีนักจิตวิทยาหลายท่านให้แนวคิดและทฤษฎีไว้ดังนี้
ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเมอร์เรย์ (Murray's Achievement Motivation Theory)

เมอร์เรย์ (ทศพร ประเสริฐสุข. 2525: 26; อ้างอิงจาก Murray. 1938) ได้รวบรวมความต้องการทางจิตของมนุษย์ไว้ 28 ชนิด และในจำนวนนี้มีความต้องการเอาชนะและประสบความสำเร็จรวมอยู่ด้วย เขาจึงเป็นบุคคลแรกที่ได้กล่าวถึงความต้องการผลสัมฤทธิ์ (N-Achievement) ว่าเป็นความต้องการทางจิตที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เพราะมนุษย์ต้องการเป็นผู้ที่มีความสามารถ มีพลังจิต (Will Power) ที่จะเอาชนะอุปสรรค มุ่งมั่นที่จะกระทำในสิ่งที่ยากให้ประสบความสำเร็จ

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ (McClelland's Achievement Motivation Theory)

แมคเคลแลนด์ และคนอื่น ๆ (จันทจิรา เสถียร. 2551: 35; อ้างอิงจาก McClelland; & et al. 1953: 110–111) กล่าวถึงทฤษฎีของตนเองในแง่คิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ว่า มนุษย์ทุกคนต้องการได้มาซึ่งความสำเร็จ ทุกครั้งก่อนการตัดสินใจเข้าร่วมทำงานสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นต้องมั่นใจว่าจะได้รับผลตอบแทนที่น่าพอใจและเป็นประโยชน์ ซึ่งแตกต่างจากประสบการณ์ที่ผ่านมา เพราะเราไม่สามารถแก้ไขหรือคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าว่าเราจะได้รับผลตอบแทนอย่างไรในสถานการณ์ที่จะทำให้สามารถก้าวไปสู่ความสำเร็จได้นั้น ไม่ได้เกิดขึ้นในทุกคน มีเฉพาะบางคนเท่านั้นที่ปฏิบัติตามแล้วประสบความสำเร็จ ซึ่งจะตรงกันข้ามกับคนที่ทำแล้วเกิดความผิดพลาด จะทำให้เขาเกิดความกลัวในความล้มเหลว แต่ก็สามารถที่จะพัฒนาแรงจูงใจในความกลัวเหล่านั้น มาเป็นแรงผลักดันเพื่อให้เกิดการหลีกเลี่ยงความล้มเหลวไม่ให้เกิดขึ้นอีกในอนาคตได้ ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับพื้นฐานทางวัฒนธรรมของสังคมและการอบรมเลี้ยงดู รวมทั้งผลของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่มีต่อสังคมด้วย ซึ่งมีทัศนะว่าการอบรมเลี้ยงดูและวัฒนธรรมของสังคมที่เน้นความสำเร็จหรือสัมฤทธิ์ผล คือที่มาของสังคมที่ประสบความสำเร็จ (Achieving Society) ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมในสังคมสัมฤทธิ์หรือสังคมที่เน้นความสำเร็จ (Achievement - motivated Society) จะทำให้พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูลูกโดยเน้นความสำเร็จตามบรรทัดฐานของสังคมด้วย ดังนั้นพ่อแม่ก็จะฝึกให้เด็กรู้จักช่วยตัวเอง ฝึกการคิดแก้ปัญหา และให้การเสริมแรงพฤติกรรมที่มุ่งความสำเร็จในการเรียนและการทำงาน ฯลฯ การอบรมเลี้ยงดูดังกล่าวจะพัฒนาให้เด็กเติบโตเป็นคนที่ต้องการความสำเร็จมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่เขาอยู่นั้นก็จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเขา ทำให้เขาเป็นผู้นำกลุ่ม ผู้นำสังคม หรือเป็นผู้ปฏิบัติที่มีความพยายามและมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นผลทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลขึ้นในกลุ่มหรือสังคมที่เขาเป็นผู้นำหรือสมาชิกอยู่ ดังนั้น สังคมที่มีสมาชิกที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงก็ย่อมพัฒนาไปได้มากกว่าในสังคมที่มีสมาชิกที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแอตคินสัน (Atkinson's Achievement Motivation Theory)

แอตคินสัน (พัชรารัตน์ เชียงแก้ว. 2540: 12 – 13; อ้างอิงจาก Atkinson. 1964: 240 – 268) ได้เสนอทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นโมเดลเชิงคณิตศาสตร์ โดยอาศัยพื้นฐานทฤษฎีการตัดสินใจ (Theory of Decision Making) เพื่อทำนายแนวโน้มของพฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์ แอตคินสันเชื่อว่าสิ่งที่กระตุ้นให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติกิจกรรม (Tendency To Perform an Activity: TA) นั้นขึ้นอยู่กับผลบวกขององค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้

1. แนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จ (Tendency To Approach Success: sT) ซึ่งได้มาจากการคูณขององค์ประกอบ 3 ตัว ดังนี้

$$Ts = Ms \times Ps \times Is$$

เมื่อ Ms คือ แรงจูงใจที่จะมุ่งความสำเร็จ (A Motive To Achieve Success)

Ps คือ ความคาดหวังหรือโอกาสที่จะประสบความสำเร็จ (Expectancy or Probability of Success)

Is คือ ค่าของสิ่งล่อใจจากความสำเร็จในกิจกรรมนั้น ๆ (Incentive Value of Success at a Particular Active)

$$\text{ซึ่ง } Is = 1 - Ps$$

แรงจูงใจที่จะมุ่งสู่ความสำเร็จนั้นเป็นคุณลักษณะทางบุคลิกภาพของบุคคลซึ่งมักมีค่าค่อนข้างคงที่ แต่ตัวแปรอีก 2 ตัว คือ การคาดหวังหรือโอกาสที่จะประสบความสำเร็จ และค่าของสิ่งล่อใจจากความสำเร็จในกิจกรรมนั้น ๆ จะมีความสัมพันธ์กันในลักษณะผกผัน กล่าวคือถ้าการคาดหวังหรือโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมีค่าน้อย (งานยาก) เมื่อทำงานนั้นสำเร็จค่าของสิ่งล่อใจจากความสำเร็จในกิจกรรมนั้น ๆ (ความภาคภูมิใจในความสำเร็จ) ย่อมมีค่าสูง ในทางตรงกันข้าม ถ้าหากโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมีค่ามาก(งานง่าย) เมื่อทำงานนั้นสำเร็จ ค่าของสิ่งล่อใจจากความสำเร็จในกิจกรรมนั้น ๆ (ความภาคภูมิใจในความสำเร็จ) ย่อมมีค่าน้อย

2. แนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว (Tendency To Avoid failure: fT) ซึ่งได้มาจากผลคูณขององค์ประกอบ 3 ตัว

ค่าของสิ่งล่อใจจากความล้มเหลวในกิจกรรมนั้น ๆ (ความรู้สึกละเอียดหรือเสียหาย) จะมีมากถ้างานนั้นเป็นงานง่าย หรือโอกาสที่ประสบความสำเร็จมีมาก ในทางตรงข้ามค่าของสิ่งล่อใจจากความล้มเหลวในกิจกรรมนั้น ๆ (ความรู้สึกละเอียดหรือเสียหาย) จะมีน้อย ถ้าหากงานที่ทำนั้นเป็นงานที่ยากหรือโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมีน้อยและโอกาสที่จะประสบความสำเร็จกับโอกาสที่จะประสบความสำเร็จจะมีความสัมพันธ์กันในลักษณะผกผัน คือ $Pf = 1 - Ps$ การหลีกเลี่ยงความล้มเหลวจะมีค่า

มากที่สุดเมื่องานที่ทำนั้นมีความยากระดับกลาง หรือมีโอกาที่จะประสบความสำเร็จล้มเหลว 50% ($f P = .50$)

3. การจูงใจภายนอกที่จะปฏิบัติงาน (Extrinsic Motivation To Perform The Task: Text) ซึ่งทำให้บุคคลปรารถนาที่จะกระทำกิจกรรมนั้นหรือไม่ อันได้แก่ แรงจูงใจภายนอกและรางวัลที่เป็นสิ่งล่อใจ (Extrinsic Motivatives & Incentives)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะเป็นตัวกำหนดที่สำคัญของความมุ่งมั่น ความพยายาม ความอดทนเมื่อบุคคลคาดว่าจะมีการประเมินการเปรียบเทียบกับมาตรฐานอันดีเลิศ การแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เรียกว่า พฤติกรรมมุ่งสัมฤทธิ์ (Achievement oriented behavior) ในที่นี้ความกลัวความล้มเหลว หมายถึง ความวิตกกังวลว่าผลของการกระทำนั้นจะประสบความสำเร็จล้มเหลวทำให้ได้รับความอับอาย พฤติกรรมของผู้ที่กลัวความล้มเหลวจึงออกมาในลักษณะของการหลีกเลี่ยงความล้มเหลวคือ ไม่ยอมกระทำพฤติกรรมหรือกระทำพฤติกรรมที่ยากมาก ๆ ที่ไม่มีโอกาสสำเร็จได้การรับรู้โอกาสที่จะประสบความสำเร็จ หมายถึง การที่บุคคลมองเห็นว่าการกระทำนั้น ๆ มีความเป็นไปได้หรือโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมีมากน้อยเพียงใด หรือมีความยากง่ายที่จะประสบความสำเร็จเพียงใดแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมที่มีอิทธิพลจากภายนอก (Text) หมายถึง สิ่งชักจูงหรือผลประโยชน์ที่เป็นผลพลอยได้จากการกระทำพฤติกรรมที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ เช่น การได้รับการยอมรับจากสังคม เงินทอง การได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น เป็นต้น

จากสมการข้างต้นจะพบว่าแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมผลสัมฤทธิ์นั้นจะเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลต่างของแรงจูงใจใฝ่ผลสัมฤทธิ์กับความกลัวความล้มเหลว ถ้าแรงจูงใจใฝ่ผลสัมฤทธิ์มีค่าสูงกว่าก็สามารถทำนายได้ว่าจะแสดงพฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์ แต่ถ้าแรงจูงใจใฝ่ผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าก็จะสามารถทำนายได้ว่าไม่แสดงพฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์ นอกจากนั้นพฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์ยังเกี่ยวข้องกับการรับรู้ถึงโอกาสที่จะประสบความสำเร็จและอิทธิพลภายนอกหรือผลประโยชน์ต่าง ๆ อีกด้วย

2.3 ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

เฮอร์แมน (จันทจิรา เสถียร. 2551: 40; อ้างอิงจาก Herman. 1970: 354-355) ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ดังนี้

1. มีความทะเยอทะยาน
2. มีความหวังอย่างมากว่าตนจะประสบผลสำเร็จ ถึงแม้ว่าผลจากการกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส
3. มีความพยายามใ้เต้เข้าไปสู่สถานภาพทางสังคมที่สูงขึ้น
4. มีความอดทนทำงานยาก ๆ ได้เป็นเวลานาน
5. เมื่องานที่กำลังทำอยู่ถูกขัดจังหวะ หรือถูกรบกวน ก็จะพยายามทำต่อไปจนสำเร็จ

6. มีความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่งและสิ่งต่างๆ จะผ่านพ้นไปอย่างรวดเร็ว จึงควรรับทำสิ่งต่างๆ ให้ทันเวลา

7. คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก
8. ในการเลือกเพื่อนร่วมงานก็จะเลือกเพื่อนที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก
9. ต้องการให้ตนเองเป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่น โดยพยายามทำงานของตนให้ดี
10. พยายามปฏิบัติงานให้ได้อยู่เสมอ

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์ (2532: 106-107) ได้กล่าวถึง คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีลักษณะดังนี้

1. กล้าเสี่ยง (Moderate Risk Taking) มีความต้องการใช้ความสามารถมากกว่าอาศัยโชคช่วย มีการตัดสินใจเด็ดเดี่ยว เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ชอบทำสิ่งแปลกๆ ใหม่ ๆ โดยเฉพาะสิ่งที่ทำหายและยั่วความสามารถของตน

2. ขยันขันแข็ง (Energetic) มีความมานะบากบั่นขยันขันแข็งในการคิดค้นคว้าและปฏิบัติตลอดเวลา มีความตั้งใจจริงและจริงจังกับการทำงาน โดยจะสังเกตได้จากพวกนี้จะทุ่มเวลาส่วนใหญ่ของชีวิตให้กับการทำงานมากกว่าสิ่งอื่น

3. ระดับความคาดหวังสูง (High Level of Expectation) การกระทำของตนไว้สูงและมีความละเอียดอ่อนในการทำงาน ผลงานที่ปรากฏออกมาจะต้องสมบูรณ์ และดีเลิศเสมอ

4. รับผิดชอบตนเอง (Individual Responsibility) ผู้นี้มักจะมีวินัยในตนเอง รู้จักรับผิดชอบพยายามทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการพึ่งตนเองมากกว่าที่จะคอยพึ่งคนอื่น มีเสรีภาพในการที่จะคิดทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองไม่ชอบให้คนอื่นบงการ

5. ต้องการทราบผลการตัดสินใจของตนเอง (Knowledge of Results of Decision) เมื่อมีการทำงานไปแล้ว จะต้องมีการติดตามผลงานของตนเอง และเมื่อทราบผลแล้วจะพยายามแก้ไขปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้นเรื่อยๆ

6. คาดการณ์ล่วงหน้า (Anticipation of Future Possibilities) ในการทำสิ่งต่างๆ มักจะมีการวางแผนระยะยาว โดยมีการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงความเป็นไปได้หรือแนวโน้มของผลกระทบต่างๆ ที่จะเกิดตามทีหลังตลอดจนหาทางป้องกันไว้ล่วงหน้าก่อน

พรณี ชูทัย เจนจิต (2538: 513-514) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าเป็นความต้องการที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วง ซึ่งบางคนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง บางคนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ไว้ดังนี้

1. ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

1.1 เป็นผู้มีความมานะบากบั่น พยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลวต่างๆ พยายามที่จะไปให้ถึงจุดหมายปลายทาง

1.2 เป็นผู้ทำงานมีแผน

1.3 เป็นผู้ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง

2. ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

2.1 เป็นผู้ที่ทำงานแบบไม่มีเป้าหมาย

2.2 ตั้งเป้าหมายไปในวิถึทางที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว อาจะตั้งเป้าหมายง่ายหรือยากเกินไป ตั้งเป้าหมายไว้ง่าย ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ผิดหวัง ส่วนพวกที่ตั้งไว้ยากเกินไปนั้นเพราะรู้ว่า อาจจะต้องล้มเหลวอีก แต่ล้มเหลวเพราะการทำงานยากรักษาหน้าตัวเองได้ดีกว่า

2.3 ตั้งระดับความคาดหวังไว้ต่ำ

เพราะพรณ เบลีย์นุกู (2542: 325-326) ได้กล่าวถึงผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงว่าควรมีลักษณะดังนี้

1. ลักษณะนิสัยเป็นผู้ที่แสดงความกล้าเสี่ยงที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ต้องการเอาชนะอุปสรรค มีความทะเยอทะยาน มีความพยายาม และสร้างกำลังใจที่จะเอาชนะความเบื่อหน่าย และความเหนื่อย

2. ลักษณะทางสังคม คือ ต้องการมีชื่อเสียงในสังคม

3. ด้านความต้องการมีความต้องการความสุขสบายทางกาย ความมั่งคั่งสมบูรณ์และครอบครองสิ่งต่าง ๆ มากกว่าผู้อื่น

4. เป็นผู้ที่ต้องการทำกิจกรรมให้มีมาตรฐานสูงสุด ต้องการทำสิ่งต่าง ๆ ให้ได้ดีและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ได้ดีนั้น เพื่อให้มีมาตรฐานสูงส่ง

5. ทัศนคติเกี่ยวกับความสำเร็จ พยายามทำสิ่งยาก ๆ ให้สำเร็จอย่างดี

6. ความเป็นอิสระ เช่น ต้องการความเป็นอิสระในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างรวดเร็วเป็นตัวของตัวเอง ดำเนินการตามการตัดสินใจของตนเอง ต้องการเป็นคนที่ไม่ไปจากคนอื่น หรือมีสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่เหมือนผู้อื่น

7. ความรู้สึกผิด (Guilt) จะรู้สึกไม่สบายใจ เนื่องจากสาเหตุ 2 ประการ คือ ทำสิ่งใดไม่ได้ดีอย่างที่ตั้งใจ และทำผิด (ถ้าเป็นความรู้สึกผิดด้านอื่น จะพิจารณาว่ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ)

8. ความต้องการความรู้ อยากได้ความรู้ อยากมีความเข้าใจ และสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดี

9. จุดมุ่งหมายในชีวิต เป็นผู้มีความหวัง ต้องการความสำเร็จในชีวิต ต้องการรางวัลยิ่งใหญ่ในอนาคตมากกว่ารางวัลเล็กๆ น้อยๆ ที่ได้รับในปัจจุบัน

10. เป็นผู้ที่มีความใส่ใจ กับความเป็นไปได้ของความสำเร็จในงานที่ทำอยู่ สามารถทำนายสถานการณ์ได้อย่างเฉียบแหลม เป็นผู้ได้รับความสำเร็จมากกว่าล้มเหลว

จากลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีลักษณะชอบทำงานที่ทำทหายความสามารถ มีความมุ่งมั่น พยายามที่จะทำงานให้สำเร็จ โดยจะรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อทำงานได้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะตรงกันข้ามกับผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำที่พยายามจะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว โดยการกำหนดเป้าหมาย หรือระดับความคาดหวังที่ต่ำ

ในการจะพัฒนาให้บุคคลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยการสร้างให้เกิดความเป็นตัวของตัวเอง โดยมาไป บังคับหรือกดดัน

2.4 การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุณีย์ ชีรดากร (2522: 68) ได้กล่าวถึง วิธีสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไว้หลายวิธี ดังนี้

1. การเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจ อาจทำได้โดย
 - 1.1 การเร้าให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น
 - 1.2 ให้หลีกเลี่ยงความกังวลในระดับที่เหมาะสมทำให้เกิดการเสาะแสวงหาความรู้
2. การแข่งขันและร่วมมือ
3. การชมเชยและตำหนิ
4. การให้นักเรียนรู้ความก้าวหน้าของตนเอง
5. การตั้งระดับความมุ่งหวังให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง
6. การให้รางวัลและการลงโทษ

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2544: 149-150) ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างแรงจูงใจในการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

1. ควรศึกษาความต้องการของเด็กแต่ละวัย และควรจัดเนื้อหาวิชาให้สนองความต้องการของเด็ก เนื้อหาที่สอนควรเกี่ยวข้องกับชีวิตจริง และมีความหมายสำหรับเด็ก
2. ก่อนเริ่มเข้าสู่บทเรียนควรมีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อดึงความสนใจ และบอกให้เด็กทราบถึงจุดมุ่งหมายของบทเรียน
3. ควรแนะนำให้เด็กเริ่มหัดวางแผนเป้าหมายในการเรียนสำหรับตนเอง เพราะคนที่เรียนหรือทำงานอย่างมีเป้าหมายจะกระทำด้วยความตั้งใจ
4. บรรยากาศในการเรียนการสอนควรมีการไต่ถาม มีการอภิปราย และทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย เพื่อให้เด็กเกิดความกระตือรือร้น มีการรับฟัง และทำความเข้าใจ ตลอดถึงมีการยอมรับซึ่งกันและกัน
5. ใช้วิธีการเสริมแรง ตามความเหมาะสมตามความจำเป็น เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาและบางครั้งอาจลบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ทั้งนี้เพราะรางวัล คำชมเชย การยั้งการพยับหน้า การให้ความเอาใจใส่ นับว่าเป็นตัวเสริมแรงที่มีอิทธิพลต่อเด็กเป็นอย่างมาก
6. ให้การทดสอบ การทดสอบจะเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้เด็กเอาใจใส่ต่อบทเรียน และมีความตื่นตัวในการเรียนอยู่ตลอดเวลา

7. ให้ทราบผลการทดสอบอย่างทันท่วงที การให้เด็กทราบผลการทดสอบอย่างทันท่วงทีว่าสิ่งที่ตนได้เรียนรู้ไปแล้วนั้น มีความเข้าใจต้องแท้เพียงใด มีสิ่งใดจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้เด็กต้องเอาใจใส่ติดตามเนื้อหาวิชาอยู่ตลอดเวลา

8. การพานักเรียนออกไปทัศนศึกษา หรือการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ จะเป็นแนวทางหนึ่งที่กระตุ้นความสนใจเด็กได้เป็นอย่างดี

9. การสอนหรือการมอบหมายกิจกรรมให้เด็กปฏิบัติ และติดตามผล จนเด็กทำงานนั้นสำเร็จ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเรียนการสอน เพราะความสำเร็จที่เกิดขึ้นกับเด็กในครั้งหนึ่งจะเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กเกิดกำลังใจที่จะเรียนรู้ในคราวต่อไป

จะเห็นว่าในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนนั้น ครูผู้สอนมีส่วนที่จะช่วยเสริมสร้างให้เด็กเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ด้วยการส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความตื่นตัวในการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ทั้งในด้านการเรียนการสอนในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียน เพื่อที่จะให้เด็กเกิดความอยากรู้ อยากรู้อเห็น มีแรงกระตุ้น และมีกำลังใจที่จะเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ ได้ดี

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สรุปได้ว่า เด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีลักษณะชอบทำงานที่ท้าทายความสามารถ มีความมุ่งมั่นพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จโดยจะรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อทำงานได้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะตรงกันข้ามกับผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำที่พยายามจะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว โดยการกำหนดเป้าหมาย หรือระดับความคาดหวังที่ต่ำ การจะพัฒนาให้บุคคลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้น ควรสร้างให้เด็กมีความเป็นตัวของตัวเอง อย่าให้รู้สึกว่าถูกบีบบังคับหรือกดดัน

2.5 การวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

เมอร์เรย์ (จารุวรรณ นาคคุบัว. 2552: 59; อ้างอิงจาก Murray. 1938: 80 – 81) เป็นนักทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพที่นิยมการทำจิตวิเคราะห์กับประสบการณ์ในคลินิก ทำให้เขามีความสนใจและความต้องการ เขาเชื่อว่าหากผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลที่มีปัญหาทางจิต อารมณ์ และบุคลิกภาพ สามารถเข้าใจความต้องการของผู้เข้ามาขอการบำบัด ก็จะช่วยให้ผู้นั้นสามารถลดความกดดันทางอารมณ์และปรับปรุงบุคลิกภาพได้ แต่การที่จะเข้าใจแรงจูงใจและความต้องการของบุคคลไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ ต้องมีเครื่องมือทางจิตวิทยาที่เป็นรูปธรรมเพื่อช่วยในการวิเคราะห์ ดังนั้นเขาจึงสร้างเครื่องมือเป็นแบบทดสอบวัดแรงจูงใจและความต้องการของบุคคลที่ชื่อว่า TAT (Thematic Apperception Test) ซึ่งในแบบทดสอบ TAT นี้ประกอบด้วยรูปภาพ 20 รูป ที่สามารถตีความหมายได้หลายอย่าง (Ambiguous) มีชุดสำหรับผู้ชาย ผู้หญิง เด็กชายและเด็กหญิง ผู้ถูกทดสอบจะดูภาพเหล่านี้แล้วจะบอกผู้ทดสอบว่าเห็นอะไรจากรูปที่ให้ดู คำบอกเล่าของผู้รับการทดสอบจะถูกนำไปวิเคราะห์และตีความว่าจิตใต้สำนึกของผู้ทดสอบเป็นอย่างไรเขากำลังมีปัญหาด้านจิตหรือทางอารมณ์ในด้านใด TAT

เป็นแบบทดสอบชนิด Projective Test วิธีการใช้แบบทดสอบ การให้คะแนน และการตีความต้องได้รับการเรียนและฝึกฝนจึงจะใช้ได้อย่างไม่ผิดพลาด

แมคเคลแลนด์ และคนอื่น ๆ (จากรุวรรณ นาคคุบัว. 2552: 59; อ้างอิงจาก McClelland; et al. 1961: 36 – 62) ได้ปรับปรุงแบบทดสอบ TAT ซึ่ง เมอร์เรย์ (Murray. 1938) เป็นผู้สร้างขึ้นและได้พัฒนาความถูกต้องของวิธีการโดยละเอียดสำหรับการให้คะแนนของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งตัวเลขของจำนวนนักเรียนแสดงการประเมินความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ TAT จากการวัดแนวความคิด โดยแบบทดสอบมีลักษณะเป็นภาพที่มีสถานการณ์ที่คลุมเครือ พิมพ์ลงในกระดาษแข็งขนาด 9 x 11 นิ้ว แผ่นละ 1 ภาพ ซึ่งเป็นภาพขาวดำ จำนวนทั้งหมด 31 ภาพ ซึ่งเป็นภาพวาดเหตุการณ์ต่างๆจำนวน 30 แผ่น และเป็นกระดาษเปล่า 1 แผ่น โดยจัดทำเป็นชุดได้ 4 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วยแผ่นภาพจำนวน 20 แผ่น และในแต่ละชุดก็จะมีภาพที่ซ้ำกัน โดยการนำไปทดสอบกับเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงที่มีอายุมากกว่า 14 ปี ผู้ได้รับการทดสอบจะต้องบรรยายเรื่องราวในแต่ละภาพ โดยกล่าวถึงสถานการณ์ที่แสดงในภาพนั้น ทั้งเหตุการณ์ก่อนหน้าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในภาพนั้น ซึ่งในแบบทดสอบ TAT จะเป็นการเรียบเรียงเรื่องราวเกี่ยวกับภาพที่คลุมเครือที่นำมาเป็นสิ่งเร้า โดยบุคคลจะนำเอาประสบการณ์ของตนเองมาผูกเป็นเนื้อเรื่อง ในบางส่วนของประสบการณ์เป็นการรับรู้สิ่งเร้าในขณะนั้นและในบางส่วนเป็นการรับรู้ในอดีตทั้งที่อยู่ในจิตสำนึกและจิตใต้สำนึก ซึ่งในการคิดฝันเหล่านี้บุคคลย่อมแสดงสภาพจิตใจของตนออกมาอย่างเด่นชัด ตลอดจนวิธีการป้องกันตนเองและความขัดแย้งต่าง ๆ ของตน จากลักษณะดังกล่าวผู้ที่มีความชำนาญเท่านั้นจึงจะสามารถทราบรายละเอียดของบุคลิกภาพที่แสดงออกมา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จัดเป็นการวัดทางด้านบุคลิกภาพในการแสดงออกโดยมีความปรารถนาหรือความต้องการของนักเรียนที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวังหรือตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งสามารถกระทำได้หลายวิธีตามความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายในการวัดที่แตกต่างกัน สำหรับการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ พิณกาน ภัทเศษฐ (2551) ซึ่งพัฒนามาจากแมคเคลแลนด์ (McClelland. 1961: 207-256) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งเป็นแบบวัดที่ได้มีการหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีวัยและสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความคิดสร้างสรรค์

ปาริฉัตร อ้นประเสริฐ (2543) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเชาวน์ปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษานารี กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน

ศึกษานารี กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 จำนวน 474 คนที่ได้มาจากการสุ่มประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบทดสอบเขาวนัปัญญาแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ และแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่าเขาวนัปัญญาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในทางบวก และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .587, .316 และ .243 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ดีที่สุด คือ เขาวนัปัญญารองลงมาคือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ

อัล-ไครซี และ เทอร์คิ (Al-Qaisy; & Turki. 2011) ได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในเมืองอัมมันจำนวน 800 คน พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับความคิดสร้างสรรค์ โดยพบว่ามีค่าความสัมพันธ์อยู่ที่ .70 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ไรท์ (จรินทิพย์ ศรีทับทิมพ์. 2551: 48; อ้างอิงจาก Wright. 1998: 239) ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ แรงจูงใจ และพฤติกรรมต่อต้านที่มีต่อการรับรู้ของเด็กวัยรุ่น ต่อประสบการณ์ในโรงเรียนมัธยมต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีแรงจูงใจทางวิชาการต่ำและมีพฤติกรรมต่อต้าน เปรียบเทียบกับกลุ่มที่มีแรงจูงใจ มีดีในการแก้ปัญหา และฉลาด การรวบรวมข้อมูลใช้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบทดสอบ ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นกลุ่มและการทดลองภาคสนาม ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจสูง มีความสามารถทางด้านสร้างสรรค์สูงกว่าค่าเฉลี่ย และมีลักษณะเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ เช่น ความเป็นตัวของตัวเองสูง มีความฉลาดทางด้านอารมณ์

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความคิดสร้างสรรค์

3.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

อัจฉรา สุขารมณ และ อรพินทร์ ชูชม (2530: 10) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์(Achievement) หมายถึง ความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่งซึ่งอาจเป็นผลมาจากการกระทำที่อาศัยความสามารถทางร่างกายหรือสมอง ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียนที่อาศัยการทดสอบ (Contesting Procedures) เช่น จากการสังเกตหรือจากการตรวจการบ้าน หรืออาจอยู่ในรูปของเกรดที่ได้มาจากโรงเรียน (School Grade) ซึ่งต้องอาศัยกรรมวิธีที่ซับซ้อน และช่วงเวลาในการประเมินอันยาวนาน หรืออีกวิธีหนึ่งอาจวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป (Published Achievement)

วรรณ โสมประยูร (2537: 262) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง ความสามารถหรือพฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งพัฒนาขึ้นหลังจากได้รับการอบรมสั่งสอนและฝึกฝนโดยตรง

ภพ เลหาไพบุลย์ (2537: 295) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ได้จากที่ไม่เคยกระทำได้หรือกระทำได้น้อยกว่าที่จะมีการเรียนรู้ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้

บังอร ภัทรโกมล (2541: 31) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สมรรถภาพทางสมองและสติปัญญา เช่น ความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่เรียนไปแล้วมากน้อยเพียงใด โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ซึ่งวัดภายหลังการเรียน และต้องวัดตามจุดประสงค์ของวิชาและเนื้อหาที่สอนซึ่งวัดจากคะแนนที่นักเรียนตอบแบบทดสอบ

ไพรัตน์ คำปา (2541: 34) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่เกิดจากการเรียนการสอน ทั้งด้านความรู้ และทักษะที่เกิดหลังจากได้รับการฝึกอบรมหรือการสอน

ประหยัด แสงวิชัย (2544: 19) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งแวดล้อม หมายถึง ความรู้ความสามารถที่วัดได้ 4 ด้านประกอบด้วย ด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้และทักษะกระบวนการ

จินตนา ช่วยด้วง (2547: 29) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า คือ ความสามารถในการที่จะพยายามเข้าถึงความรู้ ซึ่งเกิดจากการกระทำที่ประสานกัน และอาศัยความพยายามอย่างมาก ทั้งองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญา และองค์ประกอบที่ใช้สติปัญญาแสดงออกในรูปของความสำเร็จ ซึ่งสามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือทางจิตวิทยา หรือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป

ปรีวดี สิงหาเวช (2548: 5) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ในรายวิชา ซึ่งพิจารณาจากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ศุภพงศ์ คล้ายคลึง (2548: 27) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลสำเร็จที่เกิดจากพฤติกรรมกระทำกิจกรรมของแต่ละบุคคล ที่ต้องอาศัยความพยายามอย่างมาก ทั้งองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญา และองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญา ซึ่งสามารถสังเกต ที่วัดได้ด้วยเครื่องมือทางจิตวิทยา หรือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านต่างๆ

อรสา เอี่ยมสะอาด (2548: 5) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ในสาระการเรียน ซึ่งพิจารณาจากคะแนนการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ

กูด (ณภัทร พุทธสรณ์. 2551: 22; อ้างอิงจาก Good. 1973: 7) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ว่าหมายถึง ความสำเร็จ (Accomplishment) ความคล่องแคล่ว ความ

ชำนาญในการใช้ทักษะหรือการประยุกต์ใช้ความรู้ต่างๆ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ในวิชาต่างๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งได้มาจากผลการทดสอบของครูผู้สอน หรือผู้รับผิดชอบในการสอน หรือทั้งสองอย่างรวมกัน

ฮูเซ็น และ โปสเทิลท์เวท (ณภัทร พุทธสรณ์. 2551: 22; อ้างอิงจาก Husen; & Postlethwaite. 1985: 35) ให้ความเห็นว่าผลสัมฤทธิ์เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง ซึ่งพอจะประมวลได้ว่า เป็นผลสะท้อนของความรอบรู้ และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างที่ทักษะและความรู้กำลังพัฒนา

สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถในการเรียนรู้ที่ได้เรียนมาแล้ว และวัดได้จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมาจากประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียน การฝึกอบรม และเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน

3.2 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อวัดความรู้เนื้อหา ผู้ประเมินต้องมีการวางแผนการดำเนินการสร้างที่เป็นระบบ มีความรู้ในด้านเนื้อหา เขียนข้อคำถามที่ตรงประเด็นตลอดจนสามารถตรวจสอบคุณภาพแต่ละข้อได้ ดังที่ อุทุมพร จามรมาน (2540: 27) กล่าวถึงการสร้างข้อสอบที่เป็นระบบนี้มีขั้นตอน ดังนี้

1. การระบุจุดมุ่งหมายในการทดสอบ
2. การระบุเนื้อหาให้ชัดเจน
3. การทำตารางเนื้อหาจับคู่จุดมุ่งหมายในการทดสอบ
4. การทำน้ำหนักร
5. การกำหนดเวลาสอบ
6. การกำหนดจำนวนข้อหรือคะแนน
7. การเขียนข้อสอบ
8. การตรวจสอบข้อสอบที่เขียนขึ้น
9. การทดลองใช้ แก้ไข ปรับปรุง

ในการกำหนดจุดประสงค์ เพื่อเขียนข้อคำถามวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้น ได้มีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้

บลูม (บุญญฤทธิ์ เมธิปัญญา. 2552: 14; อ้างอิงจาก Bloom. 1956: 201) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นตอนของความรู้ใช้ในการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านความรู้ความคิดไว้ 6 ขั้น ดังนี้ คือ

1. ความรู้ความจำ หมายถึง การระลึกหรือท่องจำความรู้ต่างๆ ที่ได้เรียนมาแล้วโดยตรง ในขั้นนี้รวมถึง การระลึกถึงข้อมูล ข้อเท็จจริงต่างๆ ไปจนถึงกฎเกณฑ์ ทฤษฎีจากตำรา ดังนั้น ขั้นตอนความรู้ความจำจึงจัดไว้ว่าเป็นขั้นต่ำสุด

2. ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถที่จะจับใจความสำคัญของเนื้อหาที่ได้เรียนหรืออาจแปลความจากตัวเลข การสรุป การย่อความต่างๆ การเรียนรู้ในขั้นนี้ถือว่าเป็นขั้นที่สูงกว่าการท่องจำตามปกติอีกขั้นหนึ่ง

3. การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถที่จะนำความรู้ที่นักเรียนได้เรียนมาแล้วไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ ดังนั้น ในขั้นนี้จึงรวมถึงความสามารถในการเอากฎ มโนทัศน์ หลักสำคัญ วิธีการนำไปใช้ การเรียนรู้ในขั้นนี้ถือว่า นักเรียนจะต้องมีความเข้าใจในเนื้อหาเป็นอย่างดีเสียก่อน จึงจะนำความรู้ไปใช้ได้ ดังนั้น จึงจัดอันดับให้สูงกว่าความเข้าใจ

4. การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถที่จะแยกแยะเนื้อหาวิชา ลงไปเป็นองค์ประกอบย่อยๆ เหล่านั้น เพื่อที่จะได้มองเห็นหรือเข้าใจความเกี่ยวข้องต่างๆ ในขั้นนี้จึงรวมถึงการแยกแยะหาส่วนประกอบย่อยๆ หากความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยๆ เหล่านั้นตลอดจนหลักสำคัญต่างๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง การเรียนรู้ถือว่าสูงกว่าการนำไปใช้ และต้องเข้าใจทั้งเนื้อหาและโครงสร้างของบทเรียน

5. การสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถที่จะเอาส่วนย่อยๆ มาประกอบกันเป็นสิ่งใหม่ การสังเคราะห์จึงเกี่ยวกับการวางแผน การออกแบบการทดลอง การตั้งสมมติฐานการแก้ปัญหาที่ยากๆ การเรียนรู้ในระดับนี้ เป็นการเน้นพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ ในอันที่จะสร้างแนวคิดหรือแบบแผนใหม่ๆ ขึ้นมา ดังนั้น การสังเคราะห์เป็นสิ่งที่สูงกว่าการวิเคราะห์อีกขั้นหนึ่ง

6. การประเมินค่า หมายถึง ความสามารถที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับคุณค่าต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นคำพูด นวนิยาย บทกวี หรือรายงานการวิจัย การตัดสินใจดังกล่าว จะต้องวางแผนอยู่บนเกณฑ์ที่แน่นอน เกณฑ์ดังกล่าวอาจจะเป็นสิ่งที่นักเรียนคิดขึ้นมาเอง หรือนำมาจากที่อื่นก็ได้ การเรียนรู้ในขั้นนี้ถือว่าเป็นการเรียนรู้ขั้นสูงสุดของความรู้ความจำ

คลอปเฟอร์ (ภพ เลหาไพบุลย์. 2537: 295 – 304; อ้างอิงจาก Klopfer) ได้กล่าวถึง การประเมินผลการเรียนด้านสติปัญญา หรือความรู้ความคิดเป็น 4 พฤติกรรม ดังนี้

1. ความรู้ ความจำ
2. ความเข้าใจ
3. กระบวนการสืบเสาะหาความรู้
4. การนำความรู้และวิธีการไปใช้

ประวิตร ชูศิลป์ (2524: 21-31) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อให้นักเรียนได้รับเนื้อหาความรู้ และกระบวนการแสวงหาความรู้ จะต้องวัดทั้งสองลักษณะ และเพื่อความสะดวกในการ

ประเมินผลจึงได้จำแนกพฤติกรรมในการวัดผล ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับเป็นเกณฑ์วัดความสามารถด้านต่างๆ 4 ด้าน คือ

1. ความรู้ความจำ หมายถึง ความสามารถในการระลึกสิ่งที่เคยเรียนมาแล้วเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด กฎและทฤษฎี
2. ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการจำแนกความรู้ เมื่อปรากฏอยู่ในรูปแบบใหม่ และความสามารถในการแปรความรู้จากสัญลักษณ์หนึ่งไปยังอีกสัญลักษณ์หนึ่ง
3. การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้และวิธีการต่างๆไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ หรือที่แตกต่างไปจากที่เคยเรียนมาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ การนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน
4. ทักษะกระบวนการ หมายถึง ความสามารถในการสืบเสาะหาความรู้ โดยใช้กระบวนการด้านการสังเกต การจำแนกประเภทการจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล การลงความคิดเห็นจากข้อมูล การตั้งสมมติฐาน การกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ การกำหนดและควบคุมตัวแปร การทดลอง การตีความหมายข้อมูลและการลงข้อสรุป

จากแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 23 วรรค 2 จุดประสงค์การเรียนรู้ และวัตถุประสงค์ทั่วไปของจัดการเรียนการสอน พอสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควรจะประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์ด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านความรู้ หมายถึง ความคิดรวบยอด เรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ด้านทักษะ แบ่งเป็น
 - 2.1 ทักษะด้านการสร้างองค์ความรู้ หมายถึง การใช้ทักษะกระบวนการเพื่อแสวงหาความรู้ ซึ่งประกอบด้วยทักษะกระบวนการ 13 ทักษะ คือ การสังเกต การวัด การคำนวณ การจำแนกประเภท การหาความสัมพันธ์ สเปกกับเวลา การจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล การลงความคิดเห็นจากข้อมูล การพยากรณ์ การตั้งสมมติฐาน การกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ การกำหนดและควบคุมตัวแปรและการทดลอง
 - 2.2 ทักษะด้านการคิด ซึ่งประกอบด้วย การคิดตัดสินใจ การคิดแก้ปัญหาการคิดอย่างมีเหตุผล และการคิดสร้างสรรค์
 - 2.3 ทักษะด้านการจัดการ หมายถึง การสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ และจัดระบบการทำงานเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น
3. ด้านเจตคติ แบ่งเป็น
 - 3.1 มีความตระหนักรู้ต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งหมายถึง มีความรู้สึก การรับรู้และเห็นความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อม

3.2 มีค่านิยมทางสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจ การเห็นคุณค่าและการมีอุดมการณ์ต่อการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

3.3 มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม และรับผิดชอบการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความคิดสร้างสรรค์

จันทร์จรัส ตันทสุทธิ (2528: 77) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยเทคนิคการสอนแบบบูรณาการ และการสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดสร้างสรรค์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พงษ์ทอง คำแห่ง (2531: 68-69) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้เทคนิคคิวซี และเรียนตามคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ การมสามัญศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้เทคนิคคิวซี และเรียนตามคู่มือครูมีความแตกต่างกัน และสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วัชรลี เฝียนบรรจง (2539) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอน โดยใช้ชุดฝึกกิจกรรมแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์เป็นการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ เขตดุสิต กรุงเทพมหานครจำนวน 70 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 35 คน ผลการศึกษา พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และความคิดสร้างสรรค์ทางของของวิทยาศาสตร์ของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เฟลด์ฮูเซน และคนอื่นๆ (บุญญฤทธิ์ เมธิปัญญา. 2552: 44; อ้างอิงจาก Feldhusen; & et al. 1965: 40-45) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และการอ่านของนักเรียนเกรด 7 และเกรด 8 จำนวน 273 คน ผลการศึกษาพบว่า ความยืดหยุ่นในการคิด และความคิดริเริ่มมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชาสังคมศึกษาและการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความคล่องในการคิดไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แอนเดอสัน (บุญญฤทธิ์ เมธิปัญญา. 2552: 44; อ้างอิงจาก Anderson. 1970: 185-A) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมร่วมกันแก้ปัญหาในห้องเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กนักเรียนระดับ 6 ผลการศึกษาพบว่าการแก้ปัญหามีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสามารถทางการสร้างสรรค์ สามารถพิจารณา

ผลผลิต และกระบวนการในการแก้ปัญหาซึ่งความสามารถทางการสร้างสรรค์นี้ไม่ทำให้เกิดผลเสียต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พรณี พัฒนผลไพบูลย์ (2515) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษานิติ 1 และ 2 จำนวน 238 คน ใช้แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ดัดแปลงมาจากแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของมินเนโซต้า จำนวน 3 ฉบับ และให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์แยกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความคล่องตัวในความคิด ความยืดหยุ่นในการคิด และความคิดริเริ่ม ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถือเอาเกรดเฉลี่ยที่ได้จากการสอบวัดผลของวิทยาลัยเป็นเกณฑ์ ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนมีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ในด้านความคล่องในการคิด และความยืดหยุ่นในการคิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .38 และ .40 ตามลำดับ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดริเริ่ม เพราะมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียง .12 เท่านั้น พรณี พัฒนผลไพบูลย์ ได้อภิปรายผลการวิจัยว่า ที่เป็นดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่าในการเรียนการสอน นักเรียนจะต้องเชื่อฟังครูทุกอย่าง ไม่ได้ใช้ความคิดริเริ่มโดยเฉพาะใช้แต่ความคล่องในการคิดและความยืดหยุ่นในการคิดเท่านั้น นั่นคือ ครูยังขาดเทคนิคการส่งเสริมความคิดริเริ่มของนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่ได้ใช้ความคิดริเริ่มของตนเองอย่างเต็มที่

มาลินี เหมะธูลินทร์ (2517) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ กับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนเพาะช่าง จำนวน 184 คน พบว่า ความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมวดวิชาศิลปะอย่างมีนัยสำคัญ แต่ความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ ไม่แตกต่างกัน โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ที่พรณา เดชกำแหง ดัดแปลงมาจาก ทอร์แรนซ์ (The Minnesota Test Of Creative Thinking) 3 ฉบับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .70 ถึง .40 ดังนี้คือ 1) แบบทดสอบชุดการสร้างภาพจากวงกลมและสี่เหลี่ยมโดยมีการกำหนดวงกลม 40 วง และสี่เหลี่ยม 42 รูป ให้เวลาชุดละ 10 นาที ในการสร้างภาพแบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่น .70 ถึง .40 2) แบบสอบถามชุดประโยชน์ของสิ่งของ ให้บอกประโยชน์ของหนังสือพิมพ์ ดินเหนียว ไม้ไผ่ และเศษผ้า ให้เวลา 10 นาที มีค่าความเชื่อมั่นเป็น .68 ถึง .52 และ 3) แบบสอบถามชุดสิ่งที่จะเกิดขึ้นมีคำถามว่า อะไรจะเกิดขึ้นได้ถ้าคนรู้และเข้าใจภาษาสัตว์ได้ ถ้าคนไม่ตายถ้ารูปคนที่วาดมีชีวิตขึ้นมาจริง ๆ และถ้าโลกนี้ไม่มีดวงอาทิตย์ แบบสอบถามนี้มีค่าความเที่ยงเป็น .63 ถึง .50

จากที่ได้อธิบายจะเห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา และวิชาศิลปะ มีความเกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใน 5 รายวิชาดังกล่าวโดยนำผลการเรียนในรายวิชาเหล่านี้มาหาค่าเฉลี่ยเพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

4. การสนับสนุนทางสังคมกับความคิดสร้างสรรค์

4.1 ความหมายการสนับสนุนทางสังคม

เฮ้าส์ (ปรียานูช เพียยุระ. 2550: 16; อ้างอิงจาก House. 1981) กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ประกอบด้วย ความรักใคร่ ความห่วงใยความไว้วางใจ ความช่วยเหลือด้านการเงิน สิ่งของ แรงงาน การให้ข้อมูล ข่าวสาร ตลอดจนการให้ข้อมูลป้อนกลับและข้อมูลเพื่อการเรียนรู้และประเมินตนเอง

คอบบี้ (ชลิกุล วงษ์ถาวร. 2548: 16; อ้างอิงจาก Cobb. 1976) ให้ความหมายของแรงสนับสนุนทางสังคม โดยกล่าวว่าเป็นข้อมูลหรือข่าวสารที่ทำให้บุคคลเชื่อว่ามีคนรักและสนใจ มีคนยกย่องมองเห็นคุณค่า ความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมมีความผูกพันซึ่งกันและกัน

คาร์ห์น (ชลิกุล วงษ์ถาวร. 2548: 16; อ้างอิงจาก Kahn. 1979) กล่าวว่า เป็นปฏิสัมพันธ์อย่างมีจุดหมายระหว่างบุคคล ซึ่งทำให้เกิดความผูกพันในแง่ดีจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง การยืนยันรับรองหรือเห็นพร้อมไปกับพฤติกรรมของผู้อื่น การช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านเงินหรือสิ่งของ

พิลิสุก (ปรียานูช เพียยุระ. 2550: 16; อ้างอิงจาก Pilisuk. 1982) กล่าวว่า แรงสนับสนุนทางสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างคนไม่เฉพาะแต่ความช่วยเหลือทางด้านวัตถุความมั่นคงทางอารมณ์เท่านั้น แต่รวมไปถึงการที่บุคคลรู้สึกว่าจะตนเองได้รับการยอมรับเป็นส่วนหนึ่งของผู้อื่นด้วย

สรุปได้ว่าการสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนที่มีผลต่อการปฏิบัติของครอบครัว เพื่อน และโรงเรียน ในด้านต่าง ๆ 5 ด้าน คือ การสนับสนุนด้านอารมณ์ การสนับสนุนด้านคุณค่า การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนด้านวัสดุสิ่งของและการบริการ และการสนับสนุนด้านเครือข่ายสังคม การปฏิบัติทั้ง 5 ประการดังกล่าวนี้ ทำให้บุคคลเกิดความสบายใจ อบอุ่นมั่นคง ซึ่งเป็นกำลังใจให้สามารถศึกษาเล่าเรียนและดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข

4.2 แหล่งแรงสนับสนุนทางสังคม

เฮ้าส์ (ปรียานูช เพียยุระ. 2550: 16; อ้างอิงจาก House. 1981) แบ่งแหล่งของการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น

1. การสนับสนุนที่ไม่เป็นทางการ (Informal source) ได้แก่ คู่สมรส ญาติ เพื่อน เพื่อนบ้าน และบุคคลที่คุ้นเคยกัน เป็นต้น
2. การสนับสนุนที่เป็นทางการ (Formal source) ได้แก่ เจ้าหน้าที่ทางสุขภาพหรือวิชาชีพ และกลุ่มช่วยเหลือตนเอง โดยเน้นแหล่งสนับสนุนทางสังคมที่ไม่เป็นทางการโดยให้เหตุผลว่าแหล่งดังกล่าวเป็นแหล่งที่บุคคลทั่วไปนิยมระบุว่าเป็นผู้ให้การสนับสนุน จะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน และเป็นแหล่งที่ช่วยป้องกันบุคคลที่ดีที่สุด ซึ่งถ้าแหล่งดังกล่าวมีประสิทธิภาพ บุคคลจะไม่ต้องการความ

ช่วยเหลือจากแหล่งที่เป็นทางการ และแหล่งสนับสนุนที่ไม่เป็นทางการจะมีประสิทธิภาพมาก ในการลดภาวะเครียด ส่งเสริมภาวะสุขภาพ และดูดซับผลกระทบของภาวะเครียดทางสุขภาพ

4.3 หลักการของการสนับสนุนทางสังคม

4.3.1 ต้องมีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ให้และผู้รับแรงสนับสนุน

4.3.2 ลักษณะของการติดต่อสัมพันธ์นั้นจะต้องประกอบด้วย

1) ข้อมูลข่าวสารมีลักษณะที่ผู้รับเชื่อว่ามีคนสนใจ เอาใจใส่และมีความรักความหวังดี ในตนอย่างจริงใจ

2) ข้อมูลข่าวสารมีลักษณะที่ผู้รับรู้สึกว่าคุณค่าและเป็นที่ยอมรับในสังคม

3) ข้อมูลข่าวสารมีลักษณะที่ผู้รับเชื่อว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสามารถทำประโยชน์แก่สังคมได้

4.3.3 ปัจจัยนำเข้าของแรงสนับสนุนอาจอยู่ในรูปข้อมูลข่าวสาร วัสดุสิ่งของ หรือ ด้านจิตใจ

4.3.4 จะต้องช่วยให้ผู้รับได้บรรลุถึงจุดหมายที่เขาต้องการในที่นี้ คือการมีสุขภาพที่ดี

4.3.5 ประเภทของแรงสนับสนุนทางสังคม

เฮ้าส์ (พลพี ทูมมาพันธ์. 2554: 82; อ้างอิงจาก House. 1981) กล่าวว่าการสนับสนุนทางสังคมมี 4 ชนิดคือ

1. การสนับสนุนด้านอารมณ์ (Emotional support) หมายถึง การสนับสนุนด้านการยกย่อง การให้ความรัก ความผูกพัน ความจริงใจ ความเอาใจใส่และความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ

2. การสนับสนุนด้านการประเมิน (Appraisal support) หมายถึง การเห็นพ้องรับรองและการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อนำไปใช้ในการประเมินตนเองกับผู้ที่อยู่ร่วมในสังคม

3. การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (Information support) หมายถึง การให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ทิศทาง และการให้ข้อมูลข่าวสารซึ่งสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ได้

4. การสนับสนุนทางด้านเครื่องมือ (Instrumental support) หมายถึง การช่วยเหลือโดยตรงต่อความจำเป็นของบุคคลในเรื่องเงิน เวลา แรงงาน และการปรับสภาพแวดล้อมจากที่กล่าวมานั้นจะเห็นว่า การสนับสนุนทางสังคมนั้นได้มีผู้ศึกษาไว้ และตั้งทฤษฎีรวมทั้งหลักการไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งแต่ละทฤษฎีจะมีลักษณะหลักๆ ที่คล้ายคลึงกันมีเพิ่มหรือแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย

เบอร์นาร์ด และครูปัต (ประณต คำนิม. 2549: 53; อ้างอิงจาก Bernard; & Krupat. 1994) แบ่งการสนับสนุนทางสังคมไว้เป็น 5 รูปแบบ คือ

1. การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (Emotional Support) คือการแสดงออกทั้งทางด้านวจนวาจา (Verbal expression) อวจนภาษา (Non verbal expression) ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้กำลังใจ สร้างความมั่นใจ ให้การปลอบโยน และให้การดูแลเอาใจใส่

2. การสนับสนุนด้านคุณค่า (Esteem support) เป็นการแสดงออกทั้งทางด้านวจนภาษา และอวจนภาษา ที่ช่วยสร้างความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง รวมถึงความรู้สึกถึงการมีคุณประโยชน์ และมีความสามารถ

3. การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (Informational support) คือการได้รับคำแนะนำ การแนะแนว หรือการชี้แนะจากคนอื่น ๆ

4. การสนับสนุนด้านวัสดุสิ่งของและบริการ (Tangible support) คือการได้รับการช่วยเหลือโดยตรงด้านปัจจัยในรูปของการบริการและทรัพยากร

5. การสนับสนุนด้านเครือข่าย (Network support) คือการเป็นสมาชิกในกลุ่มที่มีการแลกเปลี่ยนความสนใจและกิจกรรมร่วมกัน

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคม สรุปได้ว่าการสนับสนุนทางสังคม ช่วยให้เด็กรู้สึกได้รับความรัก มีสังคมที่คอยให้ความช่วยเหลือ ได้รับการยอมรับจากสังคมก่อให้เกิดความพึงพอใจในชีวิต

4.4 การวัดการสนับสนุนทางสังคม

จากการสำรวจงานวิจัย พบว่าการศึกษาศึกษาการสนับสนุนทางสังคมมักเป็นการวัดการรับรู้ของบุคคล ในเรื่องการได้รับความมั่นใจว่าจะได้รับการช่วยเหลืออย่างแน่นอนหากบุคคลต้องการ (Measures of perceived support) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเวทิงตัน และ เคสเลอร์ (ประณต คำฉิม. 254: 55; อ้างอิงจาก Taylor; et al. 2004: 355; citing Wethington; & Kessler. 1986) ที่กล่าวว่า การรับรู้ถึงการสนับสนุนทางสังคมเป็นตัวพยากรณ์ในเรื่องการปรับตัวต่อสถานการณ์ความเครียดในชีวิตได้ดีกว่าการได้รับการสนับสนุนทางสังคมที่เป็นอยู่จริง และสอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่า การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมที่สังคมให้ (การรับรู้ว่าคุณเป็นที่รัก เป็นที่ห่วงใย นำภาคภูมิใจ มีคุณค่า) มีความสัมพันธ์กับสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีมากกว่าการได้รับการสนับสนุนทางสังคมที่เป็นอยู่จริง (ประณต คำฉิม. 2549: 55; อ้างอิงจาก Collins; & Feeney. 2004 : 263)

ด้วยเหตุนี้ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบวัดที่ปรับปรุงจากของ ประณต คำฉิม (2549) ที่สร้างเครื่องมือตามทฤษฎีของ เบอร์เนตและครูปัต (Bernard & Krupat) โดยแบ่งออกเป็นการสนับสนุนทางสังคมจาก 3 แหล่ง ได้แก่ การสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากเพื่อน และการสนับสนุนจากโรงเรียน

4.5งานวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับความคิดสร้างสรรค์

อัญชลี ภูมิจันทิก และคณะ (2553) ได้ศึกษาศึกษาผลของโปรแกรมการประยุกต์ ใช้การสร้างเสริมทักษะชีวิตกับแรงสนับสนุนทางสังคมในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่ง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างในการทดลองจำนวน 48 คน โดยได้รับโปรแกรมการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพโดยการประยุกต์ทักษะชีวิตกับแรงสนับสนุนทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น การจัดการกับอารมณ์และความเครียด การเห็นคุณค่าในตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม การสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ (p -value <0.01) การตัดสินใจและการแก้ปัญหา สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value <0.05)

เรวดี นามทองดี (2555) ได้ศึกษาระดับความคิดสร้างสรรค์ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน และการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของผู้ปกครอง การพักอาศัยกับครอบครัว และกิจกรรมที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุด ศึกษาการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน และการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนเป็นปัจจัยที่สามารถทำนายการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียน ซึ่งผลการวิจัยพบว่าความคิดสร้างสรรค์ การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน และการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนเป็นปัจจัยที่สามารถทำนายความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 อยู่ในระดับมาก ความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เมื่อจำแนกตามเพศ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของผู้ปกครอง การพักอาศัยกับครอบครัว และกิจกรรมที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดไม่พบความแตกต่าง และการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน สัมพันธ์ภาพกับเพื่อน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล สามารถทำนายความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ร้อยละ 76.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

5. การอบรมเลี้ยงดูกับความคิดสร้างสรรค์

5.1 ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู

เกรก (สมคิด อิศระวัฒน์. 2542; อ้างอิงจาก Craig. Grace J.,1979: 91) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูไว้ว่า การอบรมเลี้ยงดูคือ กระบวนการที่บุคคลได้เรียนรู้ในการพัฒนา ทักษะ ทักษะ ทักษะ เชื้อ ค่านิยม ความรู้และความหวังของสังคม ตลอดจนการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทของงานในสังคม นั้น ๆ ด้วย

เซียร์ (นงนุช โรจนเลิศ. 2533; อ้างอิงจาก Sears. 1957) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูไว้ว่า เป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิตของเด็ก และการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา จะมีผลบางประการต่อพฤติกรรมของเด็กในปัจจุบันและศักยภาพของการกระทำในอนาคตของเขา ดังนั้นพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลใดบุคคลหนึ่งนั้นส่วนหนึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา

สุรางค์ จันทน์เอม (2529: 89) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูไว้ว่า อบรมเลี้ยงดูเป็นกระบวนการที่บุคคลต้องพบตั้งแต่เกิดจนตลอดชีวิต เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาชีวิต และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของทุก ๆ ชีวิต การอบรมเลี้ยงดูช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้ระเบียบต่าง ๆ ในสังคม สร้างสรรค์พฤติกรรมของบุคคลช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลภายใต้ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของสังคม

ดวงเดือน พันธมนาวิน (2528: 3) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูไว้ว่า หมายถึง การที่ผู้ใกล้ชิดเด็กมีการติดต่อเกี่ยวข้องกับเด็กทั้งทางด้านคำพูด และการกระทำ ซึ่งเป็นการสื่อความหมายต่อเด็กทั้งทางด้านความรู้สึก และอารมณ์ของผู้กระทำ ตลอดจนเป็นหนทางให้ผู้เลี้ยงดูตนด้วย

สรุปได้ว่าการอบรมเลี้ยงดู กระบวนการที่ได้รับการปลูกฝังจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก เป็นการพัฒนาทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม บุคลิกภาพ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยผ่านการเลี้ยงดูทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งจะส่งผลถึงพฤติกรรมของเด็กทั้งในปัจจุบันและอนาคต

5.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู

ซาปิโร (อัจฉรา สุขารมณ. 2542) ได้ทำการศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ส่งผลต่อการคิดอย่างมีเหตุผลของเด็ก โดยแบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 แบบ คือ

แบบที่ 1 แบบใช้อำนาจ คือ บิดามารดาจะตั้งกฎเกณฑ์ข้อบังคับที่เข้มงวด เผด็จการ มีความคาดหวังในตัวลูกสูง ส่งผลให้บุตรมีอารมณ์กดดันสูงไม่ไว้วางใจใคร มองโลกในแง่ร้าย ขาดการคิดสร้างสรรค์ ไม่สามารถคิดอย่างมีเหตุผลได้รอบด้าน ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้

แบบที่ 2 แบบตามใจ คือ บิดามารดาจะทะนุถนอมจนเกินเหตุไม่มีการตั้งกฎระเบียบใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่มีการดุ หรือลงโทษเมื่อบุตรทำความผิด บิดา มารดาจะทุ่มเททุกสิ่งทุกอย่างให้ตามที่เด็กปรารถนา ส่งผลให้เด็กเป็นคนเอาแต่ใจตนเอง ขาดการใช้เหตุผล ขาดการใช้ความคิดไตร่ตรองทำอะไรจะใช้อารมณ์เป็นใหญ่ มีอารมณ์ก้าวร้าว อารมณ์อ่อนไหว ขาดความมั่นคงทางอารมณ์ มีปัญหาด้านการปรับตัว

แบบที่ 3 แบบให้เหตุผลในการเลี้ยงดู คือ พ่อแม่ รู้จักการยืดหยุ่น ไม่เข้มงวดหรือปล่อยเด็กจนเกินไปมีการชี้แจงเหตุผลเมื่อเด็กทำผิด ไม่ควบคุมหรือออกคำสั่ง ให้คำแนะนำเมื่อเด็กมีปัญหา ส่งผล

ให้เด็กมีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความหนักแน่นควบคุมอารมณ์ได้ดี รู้จักใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล เป็นผู้นำและผู้ตามได้ดีสามารถปรับตัวได้ดี

จากการศึกษาเอกสารที่กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูดังกล่าวข้างต้นพบว่า การอบรมเลี้ยงดูมีหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบจะส่งผลต่อการคิดอย่างมีเหตุผลรอบด้าน แตกต่างกันไป ในการศึกษารุ่นนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ ซึ่งได้รับการสนับสนุนว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามแบบสังคมไทย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และอรพินทร์ ชูชม. 2545) คือ แบบรักสนับสนุนมาก-น้อย แบบใช้เหตุผล-อารมณ์ แบบควบคุมมาก-น้อย

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาแสดง ความรักต่อบุตรอย่างเปิดเผย ใ้บุตรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของครอบครัว และมีความเข้าใจความรู้สึกของบุตรอย่างดี

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดา แจกแจง เหตุผลต่าง ๆ แก่บุตร ใ้ทำหรือห้ามปรามไม่ให้เด็กกระทำสิ่งใด

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บิดา มารดาควบคุม บังคับและลงโทษบุตร เมื่อบุตรกระทำในสิ่งที่ตนไม่ต้องการ

การศึกษารุ่นนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษาการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ ตามแนวความคิดของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน เพราะการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้เป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูในสภาพสังคมไทย

การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน

เฮอร์ลอค (สัทพ์หทัย วิทยารังษีพงษ์. 2550: 62; อ้างอิงจาก Hurlock. 1974: 224) กล่าวถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความวิตกกังวลเนื่องจากขาดความอบอุ่น ว่าเหว่ หรือความรู้สึกไม่มั่นคงทางจิตใจว่ามีแนวโน้มเกิดจาก

1. ได้รับความรักแบบปกป้องมากเกินไป จนขาดความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2. ถูกปฏิเสธหรือไม่ได้รับการยอมรับจากบุคคลที่เขาู้สึกว่ามีความสำคัญต่อชีวิตของเขาอย่างยิ่ง

3. พ่อแม่ตั้งความมุ่งหวังไว้สูงเกินความเป็นจริง เมื่อเขาทำไม่ได้จะรู้สึกผิดหวังและขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

วรารณณ์ รักวิชัย (2529: 13) ได้สรุปเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบขาดความรักว่ามีลักษณะ ก้าวร้าว ชอบทะเลาะเบาะแว้งกับผู้อื่นบ่อย ๆ มีทัศนคติไม่ดีต่อพ่อแม่ บางครั้งถึงกับเกลียดชังพ่อแม่ของตัวเอง ไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ ปรับตัวยากมีความตึงเครียดทางอารมณ์ มีอารมณ์ไม่มั่นคง ไม่มีเหตุผล ชอบเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่น เพราะเด็กขาดความรักความอบอุ่น มักจะเกิดปัญหาสุขภาพจิต ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้

จากแนวคิดและการศึกษาที่รวบรวมได้ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน น่าจะส่งผลทำให้
นักเรียนมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน

การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล

บัลดวิน (สันท์หทัย วิทยารังษีพงษ์. 2550: 64 อ้างอิงจาก Baldwin. 1948: 127-136) ได้
ทำการศึกษาผลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก 67 คน โดยใช้วิธีสังเกตพบว่
การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล และบรรยากาศของบ้านที่เป็นประชาธิปไตย ทำให้เด็กเป็นคนที่
กระฉับกระเฉง ไม่มีความหวาดกลัว ทำอะไรมีการวางแผน มีความอยากรู้อยากเห็นส่วนเด็กที่มาจาก
ครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่มีเหตุผล และบรรยากาศของบ้านเป็นลักษณะที่พ่อแม่ใช้อารมณ์
ของตนเป็นส่วนใหญ่เด็กจะขาดความเป็นตัวของตัวเอง ไม่มีความอยากรู้อยากเห็น ขาดทักษะในการ
แก้ปัญหาขาดความรับผิดชอบ และความคิดผ่นต่าง ๆ อยู่ในวงจำกัด

ฮอฟแมน (นงนุช โรจนเลิศ. 2533; อ้างอิงจาก Mussen. 1970: 286; citing Hoftman.1970)
ศึกษาพบว่า การที่พ่อแม่ฝึกวินัยโดยใช้เหตุผล ทำให้เด็กมีวินัยสูงกว่าการฝึกวินัยโดยใช้อำนาจและการ
ยับยั้งความรัก นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยเป็นการเลี้ยงดูที่พ่อแม่ให้เสรีภาพแก่เด็ก
ให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ให้เด็กมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบกิจการต่าง ๆ ภายในบ้าน สามารถแก
สวดความเห็นในเรื่องต่าง ๆ ร่วมกับคนในบ้าน แสดงให้เห็นถึงการยอมรับเด็กซึ่งทำให้เด็กเกิดความ
มั่นใจในตนเอง มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความร่วมมือ ได้รับการยอมรับจากเพื่อน และมี
พฤติกรรมทางบวก

จากแนวคิดและการศึกษาที่รวบรวมได้ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล เป็นลักษณะการอบรม
เลี้ยงดูที่มีแนวโน้มจะส่งเสริมให้ นักเรียน มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน

การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม

ดวงเดือน พันธุมหาวัน และเพ็ญแข ประจวบปัจฉนิก (2520: 26-27) กล่าวถึงลักษณะการอบรม
เลี้ยงดูเด็กแบบรักมากและควบคุมมาก ว่า ทำให้เด็กไม่เป็นตัวของตัวเอง ชอบพึ่งพาผู้อื่น มีความอดทน
น้อย ความสามารถในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่เผชิญเฉพาะหน้าต่ำ ชอบเพื่อน ชอบตาม ขาด
ลักษณะผู้นำ แต่รักษาและเคารพกฎระเบียบ

แต่ถ้าเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักน้อยและควบคุมน้อย จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่มี
ปัญหามากมายและเป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่พบมากในยุวอาชญากร ซึ่งเป็นเด็กที่ไม่สามารถ
ควบคุมความประพฤติตนเองได้ มักพบการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ในครอบครัวที่มีสถานะทางเศรษฐกิจ
ค่อนข้างต่ำ พ่อแม่ต้องทำมาหาเลี้ยงชีพ ไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลบุตร ประกอบกับพ่อแม่ที่มีสถานะทาง
เศรษฐกิจต่ำ มักได้รับการศึกษาในระดับต่ำด้วย จึงขาดความรู้ ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูบุตรที่
เหมาะสม และขาดความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก ทำให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้มีลักษณะ
ความรับผิดชอบต่ำ ขาดความมีระเบียบแบบแผน มีลักษณะมุ่งอนาคตและมีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู สรุปได้ว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน 3 แบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน แบบใช้เหตุผล และแบบควบคุม จะมีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลรอบด้านแตกต่างกัน

5.3 แบบวัดการอบรมเลี้ยงดู

ได้มีนักการศึกษาไทยได้ทำการศึกษา และสร้างแบบวัดการอบรมเลี้ยงดู ดังนี้

แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูของ พรเพ็ญ ชัยมงคล (2537)

แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู เป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ แบ่งเนื้อหาเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูของศิริอร นพกิจ (2545) มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่

1.การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาแสดง ความรักต่อบุตรอย่างเปิดเผย ใ้บุตรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของครอบครัว และมีความเข้าใจความรู้สึกของบุตรอย่างดี

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดา แจกแจง เหตุผลต่าง ๆ แก่บุตร ให้ทำหรือห้ามปรามไม่ให้เด็กกระทำการใด

3.การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บิดา มารดาควบคุม บังคับและลงโทษบุตร เมื่อบุตรกระทำในสิ่งที่ตนไม่ต้องการ

โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบวัดของศิริอร นพกิจ มาดำเนินการวัดการอบรมเลี้ยงดูในงานวิจัยครั้งนี้

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูกับความคิดสร้างสรรค์

บอลด์วิน และคนอื่น ๆ (วิเชียร ทองนุช. 2521: 111; อ้างอิงจาก Baldwin; & et al. 1941) ศึกษาพบว่า เด็กที่มีจากบ้านที่เป็นประชาธิปไตยจะมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเหตุผล กล้าแสดงออก ส่วนเด็กที่มาจากบ้านที่เข้มงวดกวดขันมักเป็นคนที่ไม่คิดริเริ่ม เจียมขริม ขี้อาย ไม่กล้าแสดงออก

พรเพ็ญ ชัยมงคล (2537) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู กับความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 514 คน พบว่าการ

อบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ และผลการวิจัยยังพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความคิดสร้างสรรค์

บัลล์วิน (ศิริอร นพกิจ 2545: อ้างอิงจาก Baldwin. 1948) ศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลทำให้เด็กเป็นคنوانวางแผนการในการทำอะไรมีการคิดไตร่ตรองมีความรับผิดชอบในตนเอง ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวที่เลี้ยงดูแบบไม่มีเหตุผลเด็กจะขาดความเป็นตัวของตัวเอง ขาดทักษะในการแก้ปัญหาขาดความรับผิดชอบ ขาดความคิดสร้างสรรค์

เบคเคอร์ (ศิริอร นพกิจ. 2545: 26; อ้างอิงจาก Backer. 1969: 17) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย พบว่า ทำให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักใช้เหตุผล และมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับสูง

ปัทมา ศิริเวช (2541: 218) พบว่าวัยรุ่นที่มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา และปรับตัวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่รับผิดชอบตัวเองได้ ส่วนมากมีครอบครัวที่มีความรัก ความอบอุ่น และผูกพันซึ่งกันและกัน บิดามารดาอบรมเลี้ยงดูด้วยความเอาใจใส่เข้าใจยอมรับความคิดเห็นของวัยรุ่นอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัย เรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การหาคุณภาพเครื่องมือวัด
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

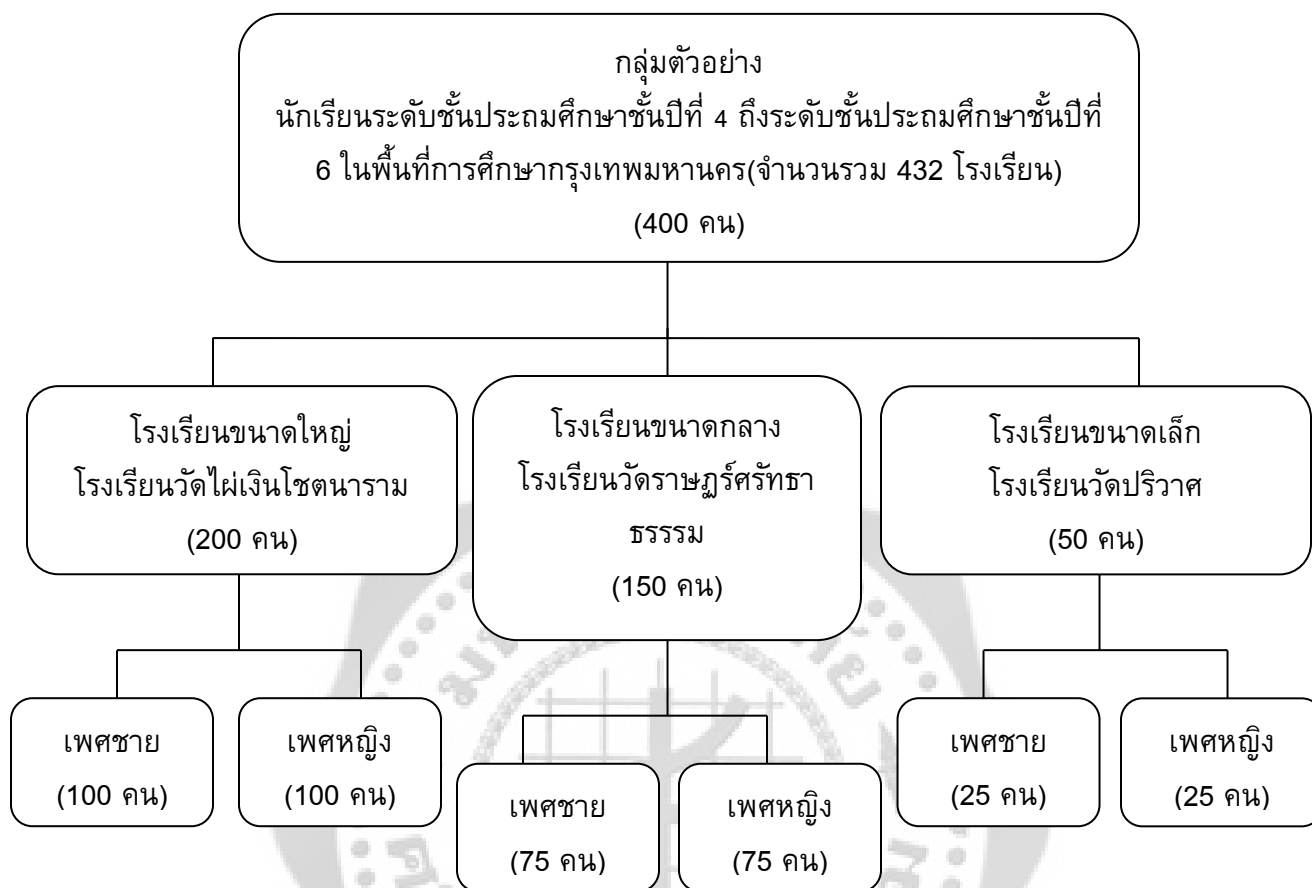
1. การกำหนดประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนสถานศึกษา 437 โรงเรียนและจำนวนนักเรียน 221,190 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครจำนวน 400 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) ตามขนาดของโรงเรียน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2554 แบ่งเป็น สถานศึกษาระดับเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 360 คน สถานศึกษาระดับกลาง มีนักเรียน ตั้งแต่ 361 – 720 คน และ สถานศึกษาระดับใหญ่ มีนักเรียน ตั้งแต่ 721 คนขึ้นไป โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวน 188 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 153 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 91 โรงเรียน ต่อมาได้คัดเลือกโรงเรียนในแต่ละขนาดโดยการจับฉลากเลือกกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาด ๆ ละ 1 โรงเรียนรวมจำนวน 3 โรงเรียน โดยผลที่ได้แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และ ระดับเล็ก ตามลำดับ คือ โรงเรียนวัดไผ่เงินโชตนาราม โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม และโรงเรียนวัดปริวาส ต่อมาได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน รายละเอียดดังปรากฏในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

- 2.1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน
- 2.2 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์
- 2.3 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 2.4 แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม
- 2.5 แบบวัดการอบรมเลี้ยงดู

โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของเครื่องมือแต่ละฉบับ การให้คะแนน การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ และตัวอย่างของเครื่องมือ ดังนี้

2.1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปร เพศ และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะของแบบวัด มีลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบและเขียนตอบ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นค่าเฉลี่ยของผลการเรียนรายวิชา 5 รายวิชา ได้แก่ วิชาวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา และวิชาศิลปศึกษา

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ผลการเรียน 5 รายวิชา ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป	แปลว่า อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 แต่ไม่ถึง 3.50	แปลว่า อยู่ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 แต่ไม่ถึง 3.00	แปลว่า อยู่ในระดับค่อนข้างดี
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 แต่ไม่ถึง 2.50	แปลว่า อยู่ในระดับพอใช้
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 ลงมา	แปลว่า อยู่ในระดับไม่ดี

2.2 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยปรับปรุงจากแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ ของ สุมาลี ขำอิน (2554) ที่พัฒนาจากความคิดสร้างสรรค์ของ ทอแรนซ์ซึ่งประกอบด้วยความคิดสร้างสรรค์ 3 ด้าน ซึ่งเครื่องมือ ได้แก่ ด้านความคล่องแคล่วในการคิด ด้านการยืดหยุ่นในการคิด และด้านความคิดริเริ่ม มาสร้างเป็นแบบวัดอัตนัยให้เขียนตอบ มี 3 ตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความคล่องแคล่วในการคิด ตอนนี้กำหนดข้อความมาให้ และขีดเส้นใต้คำที่ต้องการให้คิดไว้ และให้นักเรียนบอกถึงเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับคำที่ขีดเส้นใต้ให้ได้มากที่สุดในเวลาที่กำหนด

ตัวอย่างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความคล่องแคล่วในการคิด

1. การออกกำลังกาย
2. การใช้เวลาว่าง
3. ยาเสพติด

ตอนที่ 2 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความยืดหยุ่นในการคิด ตอนนี้กำหนดสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ แล้วให้นักเรียนคาดคะเนถึงสิ่งที่คุณคนในสถานการณ์จะกระทำ โดยให้บอกมาให้ได้หลายมุมมองมากที่สุดในเวลาที่กำหนดให้

ตัวอย่างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความยืดหยุ่นในการคิด

สันติได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าห้อง ซึ่งสร้างความลำบากใจให้กับสันติเป็นอย่างมาก เนื่องจากเขาไม่เคยได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าห้องเลย นักเรียนคิดว่าสันติจะอย่างไรเพื่อให้เขาทำหน้าที่ได้ดีที่สุด

ตอนที่ 3 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่ม ตอนนี้นำกำหนดสภาพปัญหาหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ แล้วให้นักเรียนคิดหาวิธีแก้ปัญหาก็แปลกใหม่และคิดไม่ซ้ำกับคนอื่นให้มากที่สุดในช่วงเวลาที่กำหนด

ตัวอย่างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่ม

เนื่องจากโรงเรียนเรามีแก้วพลาสติกที่ใช้แล้วเป็นจำนวนมาก ทำให้ขยะในโรงเรียนมีมากมาย เพื่อลดปริมาณขยะ นักเรียนสามารถนำแก้วพลาสติกมาดัดแปลงเป็นอะไรได้บ้าง

เกณฑ์การให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์

การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ ยึดหลักการให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ตามวิธีการของทอร์แรนซ์ (Torrance. 1962 : 244-253) ดังนี้

1. ความคล่องแคล่วในการคิด

ตรวจให้คะแนนความคล่องแคล่วในการคิดจะตรวจในตอนต้นที่ 1 เท่านั้น คะแนนให้นับจากจำนวนคำตอบที่แตกต่างกัน โดยให้คำตอบละ 1 คะแนน แต่ก่อนที่จะเริ่มตรวจ จะตรวจสอบดูว่าคำตอบนั้นเป็นไปตามเงื่อนไขของคำถามหรือไม่ หรือถ้าคำตอบซ้ำกันก็ให้คะแนนเพียงคำตอบเดียว คะแนนแต่ละข้อของตอนที่ 1 ให้เขียนลงช่องว่างข้างหลังความคล่องแคล่วในการคิด ตอนที่ 1 ข้อที่ 1,2 และ 3 ในแบบกรอกให้คะแนน คะแนนรวมของความคล่องแคล่วในการคิดได้จากผลรวมของคะแนนทั้ง 3 ข้อ

2. ความยืดหยุ่นในการคิด

ตรวจให้คะแนนโดยนำจากคำตอบที่เป็นไปได้ มาจัดกลุ่มหรือประเภทคำตอบของแต่ละคน ตามวิธีการที่แตกต่างกันของสิ่งเร้าหรือเงื่อนไขที่กำหนดให้ ให้คำตอบเป็นกลุ่มหรือประเภทละ 1 คะแนน

3. ความคิดริเริ่ม

ตรวจให้คะแนนโดยดูจากความถี่ทางสถิติของคำตอบที่แตกต่างกันไปจากธรรมดาในคำตอบของกลุ่มตัวอย่าง โดยให้คะแนนตามสัดส่วนความถี่ของคำตอบตามวิธีการของครอปเลย์ (Cropley. 1966 : 261-262) คือคำตอบใดที่กลุ่มตัวอย่างตอบซ้ำกันมาก ๆ จะได้คะแนนน้อยหรือไม่ได้เลย ถ้าคำตอบยิ่งซ้ำกับคนอื่นน้อยหรือไม่ซ้ำเลยจะได้คะแนนมากขึ้น เกณฑ์การให้คะแนนยึดหลักดังนี้

คำตอบซ้ำร้อยละ 12 ขึ้นไป	ให้	0	คะแนน
คำตอบซ้ำร้อยละ 6-11	ให้	1	คะแนน
คำตอบซ้ำร้อยละ 3-5	ให้	2	คะแนน
คำตอบซ้ำร้อยละ 2	ให้	3	คะแนน
คำตอบซ้ำกันไม่เกินร้อยละ 1	ให้	4	คะแนน

การหาคุณภาพเครื่องมือแบบวัดความคิดสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ของสุมาลี ขำอินทร์ (2554) มาปรับปรุงและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการ และดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด โดยเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach Alfa) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .6252

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนจากคะแนนเฉลี่ยของคำตอบของมาตรวัดความคิดสร้างสรรค์โดยใช้การกำหนดแบบอิงเกณฑ์จากค่ามัธยฐานที่ 44 คะแนน ดังนี้

- คะแนนตั้งแต่ 118 ขึ้นไป แปลว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สูงมาก
- คะแนนตั้งแต่ 82 - 118 แปลว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สูง
- คะแนนตั้งแต่ 45 - 81 แปลว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ปานกลาง
- คะแนนตั้งแต่ 8 - 44 แปลว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ
- คะแนนตั้งแต่ 8 คะแนนลงไป แปลว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำมาก

2.3 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือโดยปรับปรุงจากของ พิณกานท์ เศรษฐ์ (2551) ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ สร้างเป็นแบบวัดวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จำนวน 13 ข้อ

ตัวอย่าง แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อ	ข้อคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ข้าพเจ้ามุ่งมั่นที่จะให้ตนประสบความสำเร็จทางการเรียน					
2	ข้าพเจ้าคาดหวังกับความสำเร็จทางการเรียน					
3	ข้าพเจ้าตั้งใจที่จะเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น					
4	ข้าพเจ้าใฝ่ฝันที่จะศึกษาต่อในระดับสูง					

เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

เกณฑ์การให้คะแนน ในการตอบแบบวัดนี้ ผู้ตอบแต่ละคนจะได้คะแนนแต่ละข้อจาก 1-5 คะแนน และคะแนนรวม จาก 13 ถึง 65 คะแนน ในแต่ละแบบของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คะแนนที่ได้เป็นคะแนนรวมของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

เกณฑ์การให้คะแนน

กำหนดไว้ 2 กรณีคือ

กรณีที่ 1 ข้อคำถามที่มีความหมายทางบวก กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตอบมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ตอบมาก	ให้	4	คะแนน
ตอบปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ตอบน้อย	ให้	2	คะแนน
ตอบน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

กรณีที่ 2 ข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนกลับกันกับ

กรณีที่ 1

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของพิณกาน ภัทเศษฐ (2551) มาปรับและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการและดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด โดยเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach Alfa) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8523

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนจากคะแนนเฉลี่ยของคำตอบของมาตรวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังนี้

คะแนนตั้งแต่ 55 - 65	แปลว่า นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมาก
คะแนนตั้งแต่ 45 - 55	แปลว่า นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง
คะแนนตั้งแต่ 35 - 44	แปลว่า นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ปานกลาง
คะแนนตั้งแต่ 24 - 34	แปลว่า นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ
คะแนนตั้งแต่ 13- 23	แปลว่า นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำมาก

2.4 แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม เป็นแบบวัดเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว เพื่อน และโรงเรียน ในด้านอารมณ์ ด้านคุณค่า ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านวัสดุสิ่งของและบริการ และด้านเครือข่ายสังคม ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากของ ประณต คำฉิม (2549) ซึ่งสร้างขึ้นโดยใช้นิยามของเบอร์นาร์ด และครูปัต (Bernard ; & Krupat . 1994)

ลักษณะของแบบวัด

แบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว เพื่อน และโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับตามแบบลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วยประโยคข้อความทางบวกและทางลบเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง 20 ข้อ การปฏิบัติตนของเพื่อน จำนวน 20 ข้อ และการปฏิบัติตนของครู หรือของโรงเรียน 20 ข้อ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

การสนับสนุนทางสังคม	จำนวนข้อคำถามการสนับสนุนทางสังคม		
	ครอบครัว	เพื่อน	โรงเรียน
1.ด้านอารมณ์	5 ข้อ ข้อ 1-5	5 ข้อ ข้อ 1-5	5 ข้อ ข้อ 1-5
2.ด้านคุณค่า	3 ข้อ ข้อ 6-8	4 ข้อ ข้อ 6-9	4 ข้อ ข้อ 6-9
3.ด้านข้อมูลข่าวสาร	5 ข้อ ข้อ 9-13	5 ข้อ ข้อ 10-14	3 ข้อ ข้อ 10-12
4.ด้านวัสดุสิ่งของและบริการ	3 ข้อ ข้อ 14-16	4 ข้อ ข้อ 15-18	5 ข้อ ข้อ 13-17
5.ด้านเครือข่ายสังคม	4 ข้อ ข้อ 17-20	2 ข้อ ข้อ 19-20	3 ข้อ ข้อ 18-20

ในแต่ละประโยคจะมีคำตอบให้ผู้ตอบเลือกตอบ 5 คำตอบ ตามความคิดและความรู้สึกของผู้ตอบที่มีต่อข้อความเหล่านั้น ระหว่าง “มากที่สุด” “มาก” “ปานกลาง” “น้อย” หรือ “น้อยที่สุด”

ตัวอย่างแบบวัด

การสนับสนุน ด้าน	ตัวอย่างข้อคำถามแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม		
	ครอบครัว	เพื่อน	โรงเรียน
1.อารมณ์	คนในครอบครัวเป็นกำลังใจให้ ยามที่ฉันพบอุปสรรคด้านการเรียนหรืออุปสรรคอื่น ๆ ของชีวิต	ฉันได้รับกำลังใจจากเพื่อนยามที่ฉันพบอุปสรรคด้านการเรียนหรืออุปสรรคอื่น ๆ ของชีวิต	ฉันได้รับกำลังใจจากครูในด้านการเรียน
2.คุณค่า	พ่อแม่หรือผู้ปกครองพูดหรือแสดงให้รู้ว่าท่านภูมิใจในตัวฉัน	เพื่อนแสดงออกให้ฉันรับรู้ว่าฉันเป็นคนสำคัญในกลุ่มเพื่อน	ฉันได้รับคำชมเชยจากครูในด้านการเอาใจใส่ด้านการเรียน
3.ข้อมูลข่าวสาร	พ่อแม่หรือผู้ปกครองมักนำเรื่องราวที่เป็นประโยชน์มาบอกเล่ากับฉัน	เพื่อนมักมีข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนมาบอกเล่าแก่ฉัน	โรงเรียนมีประกาศหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งทุนเพื่อการศึกษา
4.วัสดุสิ่งของและบริการ	พ่อแม่หรือผู้ปกครองมีเวลาให้ฉันเสมอ เมื่อฉันมีข้อปรึกษาหารือด้วย	เพื่อนเต็มใจให้ฉันยืมอุปกรณ์การเรียน ตำรา หรือสมุดจดคำบรรยาย	ฉันไม่ได้รับความสะดวกสบายเกี่ยวกับที่นั่งทำงานหรือที่พักผ่อนซึ่งโรงเรียนจัดให้
5.เครือข่ายสังคม	สมาชิกในครอบครัวเห็นห่างกับฉัน จนฉันรู้สึกไม่เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว	เพื่อนมักให้ฉันเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นความสนใจร่วมกัน เช่น ทัศนศึกษา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น	ฉันเข้าร่วมในชมรมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

เกณฑ์การให้คะแนน

กำหนดไว้ 2 กรณีคือ

กรณีที่ 1 ข้อคำถามที่มีความหมายทางบวก กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ถ้าตอบ มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

กรณีที่ 2 ข้อคำถามที่มีความหมายทางลบกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนกลับกันกับ

กรณีที่ 1

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือแบบการสนับสนุนทางสังคม

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมของประณต เค้าจิม (2549) มาปรับและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการและดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด โดยเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach Alfa) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9420

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนจากคะแนนเฉลี่ยของคำตอบของแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมในแต่ละแหล่งการสนับสนุน ดังนี้

คะแนนตั้งแต่ 80 ขึ้นไป แปลว่า นักเรียนได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูงมาก

คะแนนตั้งแต่ 60 แต่ไม่ถึง 80 แปลว่า นักเรียนได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูง

คะแนนตั้งแต่ 40 แต่ไม่ถึง 60 แปลว่า นักเรียนได้รับการสนับสนุนทางสังคมปานกลาง

คะแนนตั้งแต่ 20 แต่ไม่ถึง 40 แปลว่า นักเรียนได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย

คะแนนตั้งแต่ 20 ลงม แปลว่า นักเรียนได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อยมาก

2.5 แบบวัดการอบรมเลี้ยงดู ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยปรับปรุงการอบรมเลี้ยงดูของ ศิริอร นพกิจ (2545) ที่แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม แต่ละประเภทจะมีข้อคำถามประเภทละ 10 ข้อ รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 ข้อ

ตัวอย่างแบบวัดการอบรมเลี้ยงดู

ตัวอย่างแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	พ่อแม่แสดงให้เห็นว่าท่านรักฉันมาก					
2	พ่อแม่ชอบพูดคุยหยอกล้อกับฉันเหมือนเพื่อน					
3	พ่อแม่ต้องการให้ฉันมีส่วนร่วมกับครอบครัว					

ตัวอย่างแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	พ่อแม่จะอธิบายถึงเหตุผลในการที่ลงโทษฉันทุกครั้ง					
2	พ่อแม่จะลงโทษฉันรุนแรงแค่ไหนขึ้นอยู่กับอารมณ์ของท่าน					
3	พ่อแม่สนับสนุนให้ฉันทำสิ่งต่าง ๆ โดยไม่อธิบายเหตุผล					

ตัวอย่างแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	พ่อแม่คอยสอดส่องดูแล ความประพฤติของฉันอย่าง ใกล้ชิด					
2	พ่อแม่ปล่อยให้ฉันตัดสินใจ เองในเรื่องส่วนตัวของฉัน					
3	พ่อแม่ไม่ชอบให้ฉันออกจาก บ้านโดยไม่มีผู้ใหญ่ควบคุม					

เกณฑ์การให้คะแนน

กำหนดไว้ 2 กรณีคือ

กรณีที่ 1 ข้อคำถามที่มีความหมายทางบวก กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตอบมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ตอบมาก	ให้	4	คะแนน
ตอบปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ตอบน้อย	ให้	2	คะแนน
ตอบน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

กรณีที่ 2 ข้อคำถามที่มีความหมายทางลบกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนกลับกันกับ

กรณีที่ 1

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือแบบวัดการอบรมเลี้ยงดู

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูของ ศิริอร นพกิจ (2545) มาปรับและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการและดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด โดยเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach Alfa) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .7814

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนจากคะแนนเฉลี่ยของคำตอบของแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมในแต่ละแหล่งการสนับสนุน ดังนี้

คะแนนตั้งแต่ 40 ขึ้นไป	แปลว่า นักเรียนได้รับการอบรมเลี้ยงดูสูงมาก
คะแนนตั้งแต่ 30 แต่ไม่ถึง 40	แปลว่า นักเรียนได้รับการอบรมเลี้ยงดูสูง
คะแนนตั้งแต่ 20 แต่ไม่ถึง 30	แปลว่า นักเรียนได้รับการอบรมเลี้ยงดูปานกลาง
คะแนนตั้งแต่ 10 แต่ไม่ถึง 20	แปลว่า นักเรียนได้รับการอบรมเลี้ยงดูน้อย
คะแนนตั้งแต่ 10 ลงมา	แปลว่า นักเรียนได้รับการอบรมเลี้ยงดูน้อยมาก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ติดต่อหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ติดต่อโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียน นัดหมายวันเวลาที่ให้นำเครื่องมือไปใช้ทดสอบ และสอบถาม
3. จัดเตรียมแบบวัด และแบบวัดให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่จะเก็บข้อมูล
4. วางแผนดำเนินการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
5. ชี้แจงให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจและทราบถึงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย และขอความร่วมมือในการทำแบบวัด
6. นำแบบวัดที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติและทดสอบสมมติฐานต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

4.1 สถิติพื้นฐานในการวิจัย

4.1.1 ร้อยละ (Percentage)

4.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

4.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 สถิติที่ใช้ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีของ ยามาเน่ (Taro Yamane)

4.3 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน

4.3.1 หาค่าความเที่ยงตรง

4.3.2 หาค่าความเชื่อมั่นแบบวัดทั้งหมด โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient)

ตามวิธีของ ครอนบาค (Crobach)

4.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.4.1 หาค่า t-test (T-test for statistical analysis)

4.4.2 หาค่าความสัมพันธ์ของข้อมูลโดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

(Pearson Correlation)

4.4.3 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจในการแปลความหมาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่ากระจายแบบ t (t distribution)
SE _{est}	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการในรูปแบบของคะแนนดิบ
b	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Beta Weight)
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R ²	แทน	กำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณหรือร้อยละของค่าความแปรผันร่วมกันของตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์แยกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การสนับสนุนทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดู

ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

ตาราง 1 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	\bar{x}	S.D.	การแปลผล
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.12	.031	ดี
2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	47.79	.331	สูง
3. การสนับสนุนจากครอบครัว	75.79	.587	สูง
4. การสนับสนุนจากเพื่อน	65.56	.666	สูง
5. การสนับสนุนจากโรงเรียน	75.75	.536	สูง
6. การเลี้ยงดูแบบสนับสนุน	38.60	.319	สูง
7. การเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล	33.93	.318	สูง
8. การเลี้ยงดูแบบควบคุม	28.97	.213	ปานกลาง
9. ความคิดสร้างสรรค์	47.11	.924	ปานกลาง

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่าง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน การเลี้ยงดูแบบสนับสนุน และการเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ในระดับสูง ส่วนการเลี้ยงดูแบบควบคุม และความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ด้านความคล่องแคล่วในการคิด ด้านความยืดหยุ่นในการคิด และความคิดริเริ่ม แยกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง ในกลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า “นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีระดับความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันแยกตามเพศ”

2.1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ แยกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า “นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันแยกตามเพศ” โดยใช้การทดสอบ t-test ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ แยกตามเพศ

ความคิดสร้างสรรค์	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		t	p-value
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
ความคล่องแคล่วในการคิด	24.13	8.697	25.38	8.148	1.483	.139
ความยืดหยุ่นในการคิด	8.01	3.103	9.79	3.356	5.508	.000 ^{***}
ความคิดริเริ่ม	12.14	8.882	14.67	11.455	2.371	.018 [*]
รวม	44.38	17.588	49.84	19.001	2.982	.003 ^{**}

*p-value < .05

**p-value < .01

***p-value < .001

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่านักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันโดยนักเรียนหญิงมีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์โดยรวมสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 และเมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ในด้านความยืดหยุ่นในการคิดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และด้านความคิดริเริ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านความคล่องแคล่วในการคิดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ นักเรียนหญิงมีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ในรายด้านสูงกว่านักเรียนชายทุกด้าน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดูในกลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 2-5 ที่ตั้งไว้ว่า “แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความคิดสร้างสรรค์”

3.1 จากสมมติฐานข้อที่ 2-5 ที่ตั้งไว้ว่า “แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์” “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์” “การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนและการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์” และ “การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุนกับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความคิดสร้างสรรค์” ใช้การทดสอบสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตาราง 3

ตาราง 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม

ตัวแปร	ความคิดสร้างสรรค์
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.244**
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	.183**
การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	.160**
การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน	.214**
การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	.317**
การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน	.193**
การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล	.131**
การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม	-0.41

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 หมายความว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีความคิดสร้างสรรค์สูง หรือถ้านักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ จะมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 หมายความว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความคิดสร้างสรรค์สูง หรือถ้านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 และการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 หมายความว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว จากเพื่อน และจากโรงเรียนมาก จะมีความคิดสร้างสรรค์สูง หรือถ้านักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนน้อย จะมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 และจากตารางยังแสดงให้เห็นว่าความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุนมาก และได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมาก จะมีความคิดสร้างสรรค์สูง หรือนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุนต่ำ และได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลน้อย จะมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 ส่วนความคิดสร้างสรรค์ ไม่มี

ความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม แต่มีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์ทางลบกับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรที่ละชั้นในการทำนายความคิดสร้างสรรค์ ในกลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 6 ที่ตั้งไว้ว่า “แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู สามารถทำนายความคิดสร้างสรรค์ในเด็ก ”

4.1 วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรที่ละชั้นในการทำนายความคิดสร้างสรรค์ ในกลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 6 ที่ตั้งไว้ว่า “แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู สามารถทำนายความคิดสร้างสรรค์ในเด็ก ” โดยใช้การทดสอบการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ Multiple Regression ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตาราง 4

ตาราง 4 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรที่ละชั้นในการทำนายความคิดสร้างสรรค์

เพศ	ตัวแปร พยากรณ์	R	R ²	Adjusted R ²	b	S.E. _{est}	β	t	Sig
เพศชาย	การสนับสนุนจากเพื่อน	.291	.085	.080	.354	.085	.281	4.185**	.000
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	.336	.113	.104	.4556	1.830	.167	2.490**	.014
เพศหญิง	การสนับสนุนจากโรงเรียน	.305	.093	.088	.561	.124	.305	4.507**	.000
รวม	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	0.317	0.101	0.098	0.448	0.092	0.260	4.860**	0.000
	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	0.335	0.113	0.108	0.345	0.149	0.124	2.316**	0.021

ตาราง 4 (ต่อ)

$$a = 3.319 \quad S.E._{est Y} = 17.46069$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณในการทำนายความคิดสร้างสรรค์ ในกลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 6 ที่ตั้งไว้ว่า “แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู สามารถทำนายความคิดสร้างสรรค์ในเด็ก ” ปรากฏว่าการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรทั้งสองร่วมกันพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ได้ร้อยละ 10.80 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 6 บางส่วน หากวิเคราะห์แยกตามเพศปรากฏว่าในเพศชาย การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรทั้งสองร่วมกันพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ได้ร้อยละ 10.40 ส่วนในเพศหญิง ปรากฏว่าการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนเป็นตัวแปรเดียวที่สามารถพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ได้ร้อยละ 8.80

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยนำเสนอภาพรวมของการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น บทสรุปย่อการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ความมุ่งหมายของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย และการอภิปรายผลการวิจัย และผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย รายละเอียดมีดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู กับความคิดสร้างสรรค์
4. เพื่อทำนายความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยใช้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันแยกตามเพศ
2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์
4. การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนและการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์
5. การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุนมีความสัมพันธ์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความคิดสร้างสรรค์
6. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู สามารถทำนายความคิดสร้างสรรค์ในเด็กนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ได้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่สอง (ระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 – 6 ในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ตามตาราง ของ Yamane

2. เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้

2.1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรเพศ และ ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะของแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบและเขียนตอบ

2.2 แบบวัดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย รายละเอียดมีดังนี้

2.2.1 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วัดระดับความคิดสร้างสรรค์ 3 ด้าน โดยใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ปรับปรุงจาก สุมาลี ขำอิน (2554) ได้แก่ ความคล่องแคล่วในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด และความคิดริเริ่ม เป็นแบบอัตนัยให้เขียนตอบ มี 3 ตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความคล่องแคล่วในการคิด

ตอนที่ 2 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความยืดหยุ่นในการคิด

ตอนที่ 3 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่ม

2.2.2 ผู้แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยใช้แบบวัดที่ปรับปรุงจากแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของ พิณพาน ภัทเศษฐ (2551) ซึ่งพัฒนามาจากแมคเคลแลนด์ (McClelland. 1961: 207-256) จำนวน 13 ข้อ

2.2.3 แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม โดยแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว เพื่อน และโรงเรียน ในด้านอารมณ์ ด้านคุณค่า ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านวัสดุสิ่งของและบริการ และด้านเครือข่ายสังคม ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงจาก ประณต คำจิม (2549) ซึ่งสร้างขึ้นโดยใช้ทฤษฎีของเบอร์นาร์ด และครูปัต (Bernard; & Krupat. 1994) จำนวน 60 ข้อ

2.2.4 แบบวัดการอบรมเลี้ยงดู ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากแบบวัดของ ศิริพร นพกิจ (2545) โดยใช้องค์ประกอบของการอบรมเลี้ยงดู 3 ชนิด ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม จำนวน 30 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ในการคำนวณและวิเคราะห์ค่าต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐานในการวิจัย

1.1 ร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ทาค่า t-test (t-test for statistical analysis)

2.2 ทาคความสัมพันธ์ของข้อมูลโดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation)

2.3 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Step Wise

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันโดยนักเรียนหญิงมีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนชายในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ยกเว้นด้านความคล่องแคล่วในการคิดนั้นนักเรียนหญิงและนักเรียนชายไม่มีความแตกต่างกัน

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งหมายความว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีความคิดสร้างสรรค์สูง หรือถ้านักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ จะมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งหมายความว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความคิดสร้างสรรค์สูง หรือถ้านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ

4. การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนมาก จะมีความคิดสร้างสรรค์สูง หรือถ้านักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนน้อย จะมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ

5. การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมาก จะมีความคิดสร้างสรรค์สูง หรือถ้านักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลน้อย จะมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์

6. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณในการทำนายความคิดสร้างสรรค์ ในกลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อวัดสมมติฐานที่ 6 ที่ตั้งไว้ว่า “แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู สามารถทำนายความคิด

สร้างสรรค์ในเด็ก” ปรากฏว่าการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรทั้งสองร่วมกันพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ได้ร้อยละ 10.80 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานบางส่วน โดยหากแยกตามเพศปรากฏว่าในเพศชาย การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรทั้งสองร่วมกันพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ได้ร้อยละ 10.40 ส่วนในเพศหญิง ปรากฏว่า การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนเป็นตัวแปรเดียวที่สามารถพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ได้ร้อยละ 8.80

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย อภิปรายผลตามสมมติฐานดังนี้

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยจำแนกตามเพศ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า “นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันแยกตามเพศ” ทั้งนี้ เนื่องจากในช่วงวัยเด็กจะยังมีการพัฒนารูปแบบความคิดสร้างสรรค์โดยการเล่น เกม เล่นเลียนแบบสมมติตามจินตนาการ ซึ่งเป็นวิธีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งในเด็กหญิงจะมีกิจกรรมดังกล่าวมากกว่าเด็กชาย ซึ่งจะส่งผลทำให้เพศหญิงมีระดับความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเพศชาย (นุรุลกิลชาน กอแระ. 2555) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถพล กงวิไล และคนอื่น ๆ (2540) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะภูมิหลังต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ ในเด็กที่อายุ 10-12 ปี ในโรงเรียนเซนต์จอห์น และ โรงเรียนสตรีเซนต์จอห์น จำนวน 400 คน พบว่า เด็กชายและเด็กหญิงมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของบารานและเออร์โดกัน (Baran; & Erdogan. 2009) ซึ่งพบว่า ระดับความคิดสร้างสรรค์มีความแตกต่างกันระหว่างเพศ อย่างมีนัยทางสถิติที่ .01 โดยเพศหญิงมีระดับความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเพศชาย

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า “แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์” ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง โดยปกติแล้วจะมีลักษณะที่มีความกล้าเสี่ยง ต้องการทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดี ต้องการความเป็นอิสระในการกระทำในสิ่งต่าง ๆ รวมถึงความต้องการแปลกแตกต่างจากบุคคลอื่น ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ ในด้านการมีความคิดริเริ่ม การสร้างความคิดแปลกใหม่ซึ่งไม่ซ้ำกับความคิดของบุคคลอื่น อีกทั้ง ลักษณะดังกล่าวยังสอดคล้องกับการทำให้บุคคลมีความคิดคล่องแคล่วและยืดหยุ่น ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักจะมีความต้องการอิสระในการคิดและการกระทำสูงเช่นกัน ดังงานวิจัยของ อัล-โครซี และ

เทอร์คี (Al-Qaisy; & Turki. 2011) ได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในเมืองอัมมันจำนวน 800 คน พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สันอยู่ที่ .70

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่า “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์” ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางสมองอย่างหนึ่งดังเช่น ทฤษฎีพหุปัญญาของกิลฟอร์ด(J.P. Guilford)ที่กล่าวถึงความคิดแบบเอนกอนัย (Divergent Thinking) หรือ ทฤษฎีเชาวน์ปัญญาสามองค์ประกอบของสเตอร์นเบิร์ก (Sternberg Triarchic of Intelligence) ที่ได้ อธิบายว่า เชาวน์ปัญญาด้านประสบการณ์ (Experiential Intelligence) ซึ่งเป็นเชาวน์ปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ แสดงว่าความสามารถทางสมองมีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลมาจากความสามารถทางสมองเช่นกัน ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงมีความสัมพันธ์ความคิดสร้างสรรค์ ดังงานวิจัยของเกตเซล และแจคสัน (Getzels; & Jackson. 1962) พบว่าค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่า 0.71 และมีนัยสำคัญทางสถิติ และ อันวาร และคณะ (Anwar; & et al. 2012) ศึกษาความสัมพันธ์ของความคิดสร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ลัดดา อุตสาหะ (2519) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความคิดสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 100 คน ผลปรากฏว่า ความคิดสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์ในด้านความคล่องในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และงานวิจัยของปาริฉัตร อันประเสริฐ (2543) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเชาวน์ปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษานารี กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษานารี กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 จำนวน 474 คนที่ได้มาจากการสุ่มประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบวัดเชาวน์ปัญญาแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ และแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่าเชาวน์ปัญญาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในทางบวก และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .587, .316 และ .243 ตามลำดับ

4. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ กับ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และการสนับสนุน

ทางสังคมจากโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ตั้งไว้ว่า “การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์” ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การที่บุคคลจะสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้อย่างเต็มที่นั้นต้องได้รับการสนับสนุนทางสังคม อย่างเหมาะสม ดังงานวิจัยของสมศักดิ์ ภู่วิภาดาจารย์ (2537) ได้สรุปว่าผู้ปกครองมีบทบาทที่สำคัญต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก การอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของเด็กตามวัยทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้เจริญงอกงามอย่างต่อเนื่องพร้อมกันไป ถ้าเด็กไม่ได้รับการกระตุ้นที่ดีแล้ว ลักษณะความสามารถที่ติดตัวมาแต่กำเนิดก็จะไม่เจริญงอกงามอีกต่อไป นอกจากนี้แล้วการส่งเสริมบรรยากาศในห้องเรียน และพฤติกรรมการสอนของครู ยังมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนด้วย ห้องเรียนที่มีบรรยากาศในการเรียนมีอิสระในการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนมีการเสริมแรง กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความสามารถ ให้ความรักความอบอุ่นเป็นกันเองกับนักเรียน มีแนวโน้มที่จะทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สูงไปด้วย ซึ่งสมิธ (กรมวิชาการ. 2534: 24-26; อ้างอิงจาก Smith. 1972) ได้กล่าวว่าบรรยากาศที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ บรรยากาศที่เต็มไปด้วยการยอมรับ และกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

5. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ กับการอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ผลการศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ตั้งไว้ว่า “การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์” แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์แต่มีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์ทางลบ จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุนสูง และ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลนั้นเป็นการส่งเสริมในอิสระทางการคิด อิสระทางการกระทำ และอิสระในการแสดงออก ดังนั้น เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุนสูง และ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลสูงจะช่วยให้เด็กมีระดับความคิดสร้างสรรค์สูงไปด้วย แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมนั้นเป็นการอบรมเลี้ยงดูที่อาจปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์ ดังงานวิจัยของพรเพ็ญ ชัยมงคล (2537) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู กับความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 514 คน พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ และผลการวิจัยยังพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความคิดสร้างสรรค์

6. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรที่ละขั้นในการทำนายความคิดสร้างสรรค์ในกลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ได้ ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานที่ 6 บางส่วนที่ตั้งไว้ว่า “แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การ

สนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู สามารถทำนายความคิดสร้างสรรค์ในเด็ก ” ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำนายความคิดสร้างสรรค์ได้ ทั้งนี้ เนื่องจากเด็กในช่วงของวัยที่กำลังศึกษานั้นมีความสนใจและใกล้ชิดกับสิ่งแวดล้อม และมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ดังนั้นการที่เด็กจะมีความคิดสร้างสรรค์ไปในทิศทางใด การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนจะมีส่วนช่วยในด้านกิจกรรมการแสดงออกต่าง ๆ ของเด็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของวัฒนา ระบุว่าทูกซ์ (2545: 17-18) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตรงกับความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับทอแรนซ์ (อารี พันธุ์มี. 2546: 91-92; อ้างอิงจาก Torrance. 1959: Unpage) ที่ว่า “การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์นั้นต้องใช้เวลา ควรให้มีการพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป กระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง และส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้จินตนาการของตนเองอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้ค้นคว้าอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ ครูเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ชี้แนะ ลดการอธิบายและบรรยายลงบ้าง เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมริเริ่มกิจกรรมด้วยตนเองมาก” รวมทั้งยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ อัล-ไครซี และ เทอร์คี (Al-Qaisy; & Turki.2011) ได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในเมืองอัมมันจำนวน 800 คน พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับความคิดสร้างสรรค์ โดยพบว่ามีค่าความสัมพันธ์อยู่ที่ .70 และมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. จากตัวแปรทำนายความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ร่วมกันทำนายความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมในโรงเรียนที่สามารถนำไปฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์ เช่น ฝึกเสนอแนะความคิดเห็นและแนวทางการแก้ไขหลายแนวทาง ฝึกการทำกิจกรรมวิเคราะห์หุ้มมองข้อเสนอของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล และฝึกเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้อื่น รวมถึงการกระตุ้นให้เด็กสร้างเป้าหมายในชีวิต และเสริมสร้างกำลังใจเพื่อให้เด็กเกิดความเชื่อมั่น และภาคภูมิใจ

2. จากการศึกษาความสัมพันธ์การเลี้ยงดูแบบสนับสนุน และแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นการส่งเสริมให้ พ่อแม่และผู้ปกครอง เลี้ยงดูลูกด้วยความรัก ความสัมพันธ์ที่ดี ให้ลูกได้แสดงความคิดเห็น ตลอดจนให้ความช่วยเหลือ และให้ความอบอุ่นกับเด็ก เพื่อให้เด็กมีความพร้อมที่จะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตนเองต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนในระดับชั้นการศึกษาช่วงชั้นอื่น และศึกษาความคิดสร้างสรรค์แยกย่อยลงไปในด้านให้มากขึ้น

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจากผลการวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ 2 ตัว คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 10.8 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายังมีตัวแปรอื่นที่จะสามารถพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ได้อีก เช่น ด้านนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลิกภาพของนักเรียน เป็นต้น

3. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยบูรณาการไปกับการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2534). **ความคิดสร้างสรรค์ หลักการ ทฤษฎี การเรียนการสอน การวัดประเมินผล**. กรุงเทพฯ: อรุณสภาคัดพร้าว.
- จรินทร์ทิพย์ ศรีทับทิม. (2551). **การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และทักษะปฏิบัติการวาดภาพ ระบายสีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีชินเนคติกส์ กับที่ เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม**. ปรินญานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการการเรีเรียนรู้). พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. ถ่ายเอกสาร.
- จารุวรรณ นาคคูบัว. (2552). **การศึกษาปัจจัยด้านเชาวน์ปัญญา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และรูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อผลการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์และวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จันทจิรา เสถียร. (2551). **การศึกษาความถนัดทางการเรียนด้านภาษา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และการอบรมสั่งสอนของครูที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จันทร์จรัส ตันทสุทธิ. (2528). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยเทคนิคการสอนแบบบูรณาการและการสอนตามคู่มือครู**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. (2532). **จิตวิทยาเบื้องต้น**. ปัตตานี: คณะวิทยาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- เจษฎา ศุภางคเสน. (2530). **การศึกษาความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ชลิกุล วงษ์ถาวร. (2548). โปรแกรมสุขศึกษาในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทัศนสุขภาพ ของ
เด็กก่อนวัยเรียน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. ปรินญาณิพนธ์ ส.ม.
(พฤติกรรมศาสตร์และการส่งเสริมสุขภาพ). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ณภัทร พุทธสรณ์. (2551). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความคิด
สร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 2 ที่ได้รับ
การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการรู้วิทยาศาสตร์. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และ เพ็ญแข ประจันปัจฉนิก. (2520). จริยธรรมของเยาวชนไทย.
กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2523). จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตน. กรุงเทพฯ:
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2528). ปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของ
มารดาไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2545). ลักษณะการวิจัยทางจิตพฤติกรรมศาสตร์ ที่สามารถชี้้นำการ พัฒนา
บุคคลอย่างครบวงจร. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย. 15(2): 129 – 151.
- ดุจเดือน พันธุมนาวิน; และ อัมพร ม้าคะนอง. (2552). การฝึกอบรมจิตลักษณะและทักษะแบบ
บูรณาการที่มีต่อพฤติกรรมการพัฒนาเด็กนักเรียนของครูคณิตศาสตร์ในระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นโครงการวิจัยแม่บท. กรุงเทพฯ: การวิจัยและพัฒนาพฤติกรรมไทย
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ทศพร ประเสริฐสุข. (2525). การสร้างโมเดลการสอนแบบกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์สำหรับเด็กด้อยสัมฤทธิ์. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นนุช ไรจนเลิศ. (2533). การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของนักเรียน
วัยรุ่น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญญฤทธิ์ เมธิปัญญา. (2552). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา และความคิด
สร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้วิธีสตอรี่
ไลน์. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- บ้งอร ภัทรโกมล. (2541). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยตัวเราด้วยวิธีการสอนแบบโครงการ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เบญจพร อยู่เจริญ. (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเรียน และปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประณต คำนิม. (2549). ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนและสับสนทางสังคมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประวิตร ชูศิลป์. (2524). หลักการผลประเมินวิทยาศาสตร์แบบใหม่. กรุงเทพฯ: หน่วยงานพิเศษ กรมการฝึกหัดครู.
- ประสาธ อิศรปรีดา. (2549). สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประหยัด แสงวิชัย. (2544). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์แวดล้อมและค่านิยมทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยเห็นนักเรียนเป็นศูนย์กลางแบบมีครูเป็นผู้ประเมินผลกับแบบนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีวดี สิงหาเวช. (2548). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยโครงงานวิทยาศาสตร์. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปาริฉัตร อันประเสริฐ. (2543). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเชาวน์ ปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษานารี กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2544). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา.
- พรรณี ชูทัยเจนจิต. (2538). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- พรเพ็ญ ชัยมงคล. (2537). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ลักษณะความเป็น ผู้นำ และอัตมโนทัศน์กับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ประถมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- พวงผกา โกมุติกานนท์. (2544). การเปรียบเทียบผลของการระดมพลังสมองและเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนทางดิ่งชั้น เขตดิ่งชั้น กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2529). การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิณกาน ภัทเศรษฐ์. (2551). การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงตามโครงสร้างและความเชื่อมั่นของมาตรวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่มีรูปแบบต่างกัน สำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เพราพรรณ เปลี่ยนภู. (2542). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- เพียรจิต โรจน์ศุภรัตน์. (2531). การศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ระหว่างเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมวาดรูปเป็นกลุ่มกับเป็นรายบุคคล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพรัตน์ คำปา. (2541). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ความรู้ โดยเน้นการเรียนรู้ร่วมกัน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ประถมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ภพ เลหาไพบูลย์. (2537). แนวการสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- ภาษิณี สุเชิ่่น. (2547). การเปรียบเทียบพัฒนาการทางสังคม การอบรมเลี้ยงดูและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กที่ได้รับการจัดการศึกษาโดยครอบครัวแบบบ้านเรียน และเด็กที่เรียนในโรงเรียนแบบปกติ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โยชิโน คันสนยุทธร. (2531). มนุษย์สัมพันธ์ จิตวิทยาทำงานในองค์การ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เวรดี นามทองดี. (2555). การคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาชุมชน). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ลัดดา อุตสาหะ. (2519). ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณิ์ โสมประยูร. (2537). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วารินทร์ สายโอบเอื้อ; และ สุนิย์ ธีรดากร. (2522). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูพระนคร.
- วีรพล แสงปัญญา. (2540). ตัวแปรทางบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น และวัยรุ่นตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- วัชริ์ เลียนบรรจง. (2539). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกกิจกรรมแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์กับการสอนตามคู่มือครู. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริอร นพกิจ. (2545). เอกลักษณะแห่งตน การอบรมเลี้ยงดู และจิตลักษณะบางประการของนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติและนักเรียนที่มีพฤติกรรมเป็นปัญหา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ศุภพงษ์ คล้ายคลึง. (2548). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และทักษะการทดลองโดยใช้ชุดปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2530). เอกสารเสริมความรู้คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา เล่ม 2. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- สมคิด กอมณี. (2544). การพัฒนาความมีระเบียบวินัยโดยใช้กลุ่มสัมพันธ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมคิด อิศระวัฒน์. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องลักษณะการอบรมและเลี้ยงดูหลักเด็กของคนไทย ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล; 2542. หน้า 1-298.
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ. (2537). เทคนิคการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุมาลี ขำอิน. (2545). ผลของการฝึกคิดอย่างมีประสิทธิภาพของเดอ โบโนควบคู่กับการเสริมแรงทางสังคมที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุเหร่า ศาบาแดง เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2533). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ จันทน์เอม. (2529). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- หงส์นีย์ เอื้อรัตนรักษา. (2538). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวความคิดของทอแรนซ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา สุขารมย์; และ อรพินทร์ ชูชม. 2530. การศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติ. รายงานการวิจัย, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัจฉรา สุขารมย์. (2542). อีคิวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก. วารสารพฤติกรรมศาสตร์ .5(1): 1-6
- อารี พันธุ์มณี. (2546). จิตวิทยาการสร้างสรรคการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ไยใหม่.

- อารี พันธุ์มณี. (2540). **ความคิดสร้างสรรค์กับการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อแกรมมี.
- อารี พันธุ์มณี. (2537). **ความคิดสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ 1412.
- อารี รังสินันท์. (2526). **ความคิดสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: ชนการพิมพ์.
- อารี รังสินันท์. (2532). **ความคิดสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- อุทุมพร จามรมาน. (2540). **การตีค่าความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนเพื่อการปรับปรุงการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ฟันนี่พลับพลึง.
- อุษณีย์ โพธิสุข. (2544). **คู่มือการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ด้านความคิดระดับสูง**. กรุงเทพฯ: ศูนย์แห่งชาติเพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ.
- Al-Qaisy; & Turki. (2011). **Adolescents Creativity, Self-Concept and Achievement Motivation**. British Journal of Arts and Social Sciences.
- Anderson, D. M. (1970). **Phase boundary water in frozen soils**. US Army Cor of Eng., Cold Regions Res. and Eng. Lab. Res. Rep. 274.
- Anwar, Muhammad Nadeem., Muhammad Aness., Asma Knizar., Muhammad Naseer; & Gulam Muhammad. (2012). **Relationship of Creative Thinking with the Academic Achievements of Secondary School Students**. University of Sargodha, Pakistan.
- Baran; & Erdogan. (2011). **A Study on the Relationship between Six-Year-Old Children's Creativity and Mathematical Ability**. Ankara University, Faculty of Health Sciences, Department of Child Development, Ankara Turkey.
- Bernard, L. C.; & Krupat, E. (1994). **Health psychology: Biopsychosocial factors in health and illness**. New York: Harcourt Brace.
- Bloom B S (ed.) (1956). **Taxonomy of Educational Objectives, the classification of educational goals**. Handbook I: Cognitive Domain New York: McKay.
- Feldhusen, J. F., Denny, T.; & Condon, C. F. (1965). **Anxiety, divergent thinking, and achievement**. Journal of Educational Psychology.
- Gardner, Howard . (2006) . **The Science of Multiple Intelligences Theory : A Response to Lynn Waterhouse**. Graduate School of Education Harvard University.
- Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education_(3nd ed.)**. New York: McGraw-Hill Book.
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of Education**. New York: McGraw – Hill.
- Guilford, J.P. (1967). **The Nature of Human Intelligence**. McGraw-Hill, Book Company.

- Guilford and Hoepfner, R. (1971). **The Analysis of Intelligence**. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Guilford, J.P. (1973). **Fundamental Statistics in Psychology and Education**. 4th ed. Newyork.
- Herman, S.A. and Erling O.Scshild.(1961). **Sociometry**. 24: 161 – 176.
- Hurlock, E. B. (1978). **Adolescent Development**. New York: McGraw- Hill Book Company, Tnc.
- Maslow, Abraham M. (1954). **Motivation and Personality**. New York : Harper and Row.
- McClelland & Others. (1953). **The Achievement Motive**. New York: Appleton-Century-Crofts Inc.
- Torrance, E. P. (1962). **Guiding creative talent**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Torrance, E. P. (1965a). **Rewarding creative behavior**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Torrance, E. P. (1972). Predictive validity of the Torrance Tests of Creative Thinking. **Journal of Creative Behavior**. 6(4).

ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม

ตาราง 5 แบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์

ข้อ	ค่าความเชื่อมั่น
1	.6156
2	.6563
3	.5617
4	.5915
5	.6299
6	.5296
7	.5598
8	.6183
9	.5938

ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ = .6252

ตาราง 6 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อ	ค่าความเชื่อมั่น
1	.8473
2	.8598
3	.8463
4	.8440
5	.8339
6	.8327
7	.8264
8	.8263
9	.8342
10	.8560
11	.8433
12	.8437
13	.8447

ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ = .8523

ตาราง 7 แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม

ข้อ	ค่าความเชื่อมั่น
1	.9407
2	.9407
3	.9415
4	.9409
5	.9415
6	.9408
7	.9407
8	.9424
9	.9417
10	.9409
11	.9407
12	.9414
13	.9411
14	.9415
15	.9400
16	.9407
17	.9405
18	.9416
19	.9417
20	.9411
21	.9410
22	.9397
23	.9415
24	.9405
25	.9409
26	.9406
27	.9415
28	.9407
29	.9410
30	.9419
31	.9406

ตาราง 7 (ต่อ)

32	.9415
33	.9407
34	.9410
35	.9419
36	.9406
37	.9414
38	.9404
39	.9415
40	.9407
41	.9412
42	.9405
43	.9405
44	.9397
45	.9399
46	.9417
47	.9403
48	.9418
49	.9418
50	.9411
51	.9412
52	.9418
53	.9418
54	.9414
55	.9397
56	.9433
57	.9423
58	.9419
59	.9414
60	.9406

ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ = .9420

ตาราง 8 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

ข้อ	ค่าความเชื่อมั่น
1	.7696
2	.7674
3	.7610
4	.7613
5	.7618
6	.7678
7	.7697
8	.7661
9	.7780
10	.7872
11	.7666
12	.7642
13	.7678
14	.7713
15	.7563
16	.7742
17	.7620
18	.7848
19	.7725
20	.7763
21	.8050
22	.7817
23	.7935
24	.7724
25	.7807
26	.7804
27	.8014
28	.7995
29	.7776
30	.7718

ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ = .7814

ค่าความเที่ยงตรงแบบสอบถาม

ตาราง 9 แบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์

ข้อ	ค่าความเที่ยงตรง
1	1.0
2	1.0
3	1.0
4	1.0
5	1.0
6	1.0
7	1.0
8	1.0
9	1.0

ตาราง 10 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อ	ค่าความเที่ยงตรง
1	1.0
2	0.7
3	0.7
4	0.7
5	0.7
6	0.7
7	0.7
8	1.0
9	1.0
10	1.0
11	1.0
12	1.0
13	1.0

ตาราง 11 แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม

ข้อ	ค่าความเที่ยงตรง
1	1.0
2	1.0
3	1.0
4	0.7
5	1.0
6	1.0
7	1.0
8	1.0
9	1.0
10	1.0
11	1.0
12	1.0
13	1.0
14	1.0
15	1.0
16	1.0
17	1.0
18	1.0
19	1.0
20	1.0
21	1.0
22	1.0
23	1.0
24	1.0
25	1.0
26	1.0
27	1.0
28	1.0
29	1.0
30	1.0
31	1.0

ตาราง 11 (ต่อ)

32	1.0
33	1.0
34	1.0
35	1.0
36	1.0
37	1.0
38	1.0
39	1.0
40	1.0
41	1.0
42	1.0
43	1.0
44	1.0
45	1.0
46	1.0
47	1.0
48	0.7
49	1.0
50	1.0
51	1.0
52	1.0
53	1.0
54	1.0
55	1.0
56	1.0
57	1.0
58	1.0
59	1.0
60	1.0

ตาราง 12 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

ข้อ	ค่าความเที่ยงตรง
1	1.0
2	1.0
3	1.0
4	1.0
5	0.7
6	1.0
7	1.0
8	1.0
9	1.0
10	1.0
11	1.0
12	1.0
13	1.0
14	1.0
15	1.0
16	1.0
17	1.0
18	1.0
19	1.0
20	1.0
21	1.0
22	1.0
23	1.0
24	1.0
25	1.0
26	1.0
27	1.0
28	1.0
29	1.0
30	1.0

บว. 413

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
แบบขอออกหนังสือรับรองเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว)..... วรุช..... นามสกุล..... มีสพันธ์.....
รหัสประจำตัวนิสิต..5119130119..... นิสิตระดับ () ปริญญาเอก () (ปริญญาโท - เอก (/ ปริญญาโท
หลักสูตร..... การศึกษามหาบัณฑิต..... สาขาวิชา..... จิตวิทยาพัฒนาการ.....
(คณะ/สถาบัน/สำนัก..... มนุษยศาสตร์..... E-mail..... offosk122@hotmail.com.. โทร..... 089-793-5041.....
() ปริญญาโท (/) สารนิพนธ์

ขณะนี้ ข้าพเจ้าได้ส่งเค้าโครงปริญญาโทและเค้าโครงสารนิพนธ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยแล้ว
เมื่อวันที่.....2.....เดือน..... พฤศจิกายน..... พ.ศ..... 2555.....

ชื่อเรื่องปริญญาโท / สารนิพนธ์ (ภาษาไทยและกรุณาเขียนตัวบรรจง)..... ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อ
ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร.....

โดยมี อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท / อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ คือ

.....ผู้ช่วยศาสตราจารย์..... ธีระชน..... พลโยธา..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก/อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม (ถ้ามี)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม (ถ้ามี)

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	ตำแหน่งทางวิชาการ (ศ. /รศ. /ผศ. /ดร. /อ.)	ประเภทเครื่องมือ	หัวหน้าหน่วยงานที่ให้ ทำหนังสือถึง
1. ประณต คำฉิม	รองศาสตราจารย์	1 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
2. กัมปนาท บริบูรณ์	ดร.	2 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	คณะศึกษาศาสตร์ ม.ศรีนครินทรวิโรฒ
3. สุเมษย์ หนกหลัง	อาจารย์	3 แบบวัดการสนับสนุนทาง สังคม	สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ ม.ศรีนครินทรวิโรฒ
4.		4 แบบวัดการยอมรับเลี้ยงดู	
5.			
6.			

ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะขอให้บัณฑิตวิทยาลัยออกหนังสือรับรองผู้เชี่ยวชาญ เพื่อติดต่อกับบุคคลหรือ
หน่วยงานดังกล่าว และข้าพเจ้าได้ติดต่อหาท่านเป็นการภายในเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อนิสิต..... .....

(..... วรุช..... มีสพันธ์.....)

วันที่.....21.....เดือน..... พฤศจิกายน..... พ.ศ..... 2555.

หมายเหตุ 1. นิสิตที่ประสงค์จะขอเชิญผู้เชี่ยวชาญมาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย โปรดกรุณาติดต่อกับ
ผู้เชี่ยวชาญเป็นการภายในให้ทราบก่อนทุกครั้ง เพื่อความสะดวกของนิสิต
2. เพื่อความรวดเร็ว นิสิตสามารถกรอกข้อมูลในร่างจดหมายตามเอกสารแนบ และส่ง E-mail
มาที่ letgradswu@gmail.com นิสิตมารับเอกสารได้ภายใน 7 วันหลังจากได้รับ E-mail ตอบรับ

ที่ ศธ 0519.12/0588

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม

เนื่องด้วย นายวรวิทย์ มัสพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีระชน พลโยธา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่เพื่อใช้แบบทดสอบเรื่อง ความคิดสร้างสรรค์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู กับนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 – 6 จำนวน 250 คน ในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2556

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ นายวรวิทย์ มัสพันธ์ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-793-5041, 086-374-7392

ที่ ศธ 0519.12/05๙๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 มกราคม 2556

เรื่อง ขออนุมัติขอพระราชทานเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดปริวาส

เนื่องด้วย นายวรวิทย์ มัสพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อีระชน พลโยธา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่เพื่อใช้แบบทดสอบเรื่อง ความคิดสร้างสรรค์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู กับนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 - 6 จำนวน 150 คน ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2556

จึงเรียนมาเพื่อขออนุมัติขอพระราชทานให้ นายวรวิทย์ มัสพันธ์ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒน์กุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-793-5041, 086-374-7392

ที่ ศธ 0519.12/๐5๘๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดไม้เงินโชตนาราม

เนื่องด้วย นายวรวิฑูร มัสพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีระชน พลโยธา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่เพื่อใช้แบบทดสอบเรื่อง ความคิดสร้างสรรค์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู กับนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 – 6 จำนวน 300 คน ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2556

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ นายวรวิฑูร มัสพันธ์ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-793-5041, 086-374-7392

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รองศาสตราจารย์ประณต คำฉิม	อาจารย์ประจำคณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ดร.กัมปนาท บริบูรณ์	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์สุเมษย์ หนกหลัง	อาจารย์ประจำสำนักวิทยุกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นายวรวิฑูรย์ มัสพันธ์
วันเดือนปีเกิด	7 ธันวาคม 2528
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	439 ซอย สมเด็จพระเจ้าพระยา 5 ถนน สมเด็จพระเจ้าพระยา แขวง สมเด็จพระเจ้าพระยา เขต คลองสาน กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2547	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
พ.ศ. 2551	การศึกษาระดับบัณฑิต (จิตวิทยา) จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
พ.ศ. 2556	การศึกษาระดับมหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

